

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
mai 2016 (Anul VIII) Nr. 87 (5/2016)

BOEM@

Live Literature

mai 2016 (Anul VIII) Nr. 5 (87) - 42 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

5 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G.Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Alexandra Mihalache (Slobozia), Mirela Savin (Constanța)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ana Blandiana (p.3), Aurel M. Buricea (p.9), Cristian Ovidiu Dinică (p.15), Tănase Carașca (p.21), Nichifor Crainic (p.23), Paula Romanescu (p.23), Georgeta Muscă-Oană (p.27), Diana Teodora Cozma (p.29), Nicolae Vălăreanu Sârbu (p.36)

Proză: Cristian Biru: Ultima noapte de adolescență a lui Don Juan (p.5), Aurica Istrate: Potopul (p.22), Paul Sân-Petru: Perpetua săgeată lentă (p.24), Viorel Darie: Furtună cu fulgere și tunete (p.25), Nicolae Alexandru Popa: Micul pescar (p.32), Ovidiu Bufnilă: Waved Face (p.40)

Cronică de carte: Paul Sân-Petru: Aproape un autoportret (p.17), Elena Netcu: Simbolul destrămării în poezia lui Olimpiu Vladimirov (p.19), Lucia Pătrașcu: Pasărea de gheață de Ștefania Oproescu (p.30)

Note de lectură: Lina Codreanu: Disipări lirice (p.7), Alexandru Cocetov: "Un pitic cu nas de ceară" de Maria Ieva (p.35), Constantin Stancu: Vadul ars (p.37), Maria Postu: Un castel al iluziilor (p.39)

Eseu: Olguța Luncașu Trifan: Despre farmecul sonetului (p.4), Nicolae Rădulescu: ÎAșa vă place historia? "Eu nu dau un mareșal pentru un soldat" (p.12)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: Localia - Documente consulare franceze - consul francez Wiet (1885-1886) - II (p.16)

In Memoriam: Maria Tirenescu: In memoriam Iulian Cazan (p.38)

Anunț: Academia ESC - Moldova: Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu, ediția a III-a, Chișinău, 2016 (p.34)

Eveniment: Denisa Lepădatu: Scriitorul Petre Rău - Premiul MENTOR pentru Excelență în Educație (p.10), Constanța Abălășei-Donosă: Valeriu Herța, cu o personal de grafică la Brăila (p.26), Redacția: Petre Rău - Premiul MENTOR pentru Excelență în Educație - imagini (p.41)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Volegov – Summer Wind

Coperta a IV-a: Vitali Komorov - Macis

Interior: desen și sculptură în lemn de Paul Sân-Petru

www.boema.inforapart.ro

Ana BLANDIANA

Întrebări

De ce nu se-amestecă totul?
 De ce nu se-acoperă
 Pielea lucioasă a pământului cu blană?
 De ce nu răsare iarba verde și fragedă
 Pe spinarea fierbinte a fiarelor din păduri?
 De ce nu le cresc pomilor aripi
 Și păsărilor rădăcini?
 De ce nu ciripesc pietricelele fericite
 De pe marginea râului?
 Eu de ce nu învăț să urăsc?
 Eu de ce?
 - O, Doamne, ce copil obositor,
 Oftează îngerul.

Ar trebui

Ar trebui să ne naștem bătrâni,
 Să venim înțelepți,
 Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,
 Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc
 Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge.
 Apoi să ne facem mai tineri, mai tineri, mergând,
 Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației,
 Să trecem de ea și-n iubire intrând adolescenți,
 Să fim copii la nașterea fiilor noștri.
 Oricum ei ar fi atunci mai bătrâni decât noi,
 Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim,
 Noi am dispărea tot mai mult, devenind tot mai mici,
 Cât bobul de strugure, cât bobul de mazăre, cât bobul
 de grâu...

Zbor

De boala de care sufăr
 Nu se moare,
 Ci se trăiește
 Substanța ei este chiar eternitatea,
 Un fel de cancer al timpului
 Înmulțindu-se din sine fără oprire.
 E o boală impecabilă,
 O suferință perpetuă ca o vocală de sticlă
 Laminată în văzduhul asurzitor,
 O cădere
 Căreia, numai pentru că e fără sfârșit,
 I se spune zbor

Reflex

Văzduhul e un ocean
 Tulbure uneori,
 Altădată curat,
 Dar niciodată destul de transparent
 Pentru ca ființele
 Care trăiesc acolo sus

Pe plajele lui
 Să ne poată zări
 Prinși în malul adâncurilor
 Și să plonjeze,
 ținându-și respirația
 Până la noi,
 Dar, văzându-ne,
 Nu și-ar închipui
 Că se răsfrâng
 Ele însele în noroi?

Corabia cu poeți

Poeții cred că e o corabie și se îmbarcă.
 Lăsați-mă să mă urc pe corabia cu poeți
 Înaintând pe valurile timpului
 Fără să-și clatine catargul
 Și fără să aibă nevoie ca să miște din loc
 (Pentru că timpul se mișcă
 În jurul ei tot mai repede).
 Poeții așteaptă, și refuză să doarmă,
 Refuză să moară,
 Ca să nu piardă clipa din urmă
 Când corabia se va desprinde de țărm -

Dar ce e nemurirea dacă nu
 Chiar această corabie de piatră,
 Așteptând cu încăpățănare ceva
 Ce nu se va întâmpla niciodată?

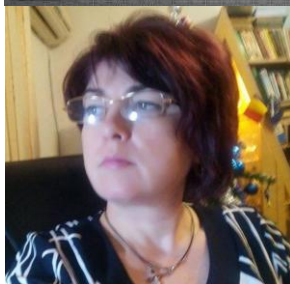
La cules îngerii

...Din când în când
 Un pocnet înfundat
 Ca la căderea
 Unui fruct în iarbă.
 Cum trece timpul!
 S-au copt și-au început să cadă
 Îngerii:
 S-a făcut toamnă și-n cer...

O umbră a ierbii

O umbră a ierbii,
 Ce poate fi mai firav
 Decât o umbră a ierbii,
 Decât o linie subțire de noapte
 În lumina cotropitoare și rea,
 Ce poate fi mai eroic
 Decât o umbră a ierbii
 Escaladată cu greu
 De-o umbră la fel de stinsă
 De buburuză?
 Desprinse de mult de formele
 Pe care le întorc împotriva luminii
 Și existând patetic
 În după-amiaza toridă:
 O umbră de buburuză urcând
 Chinuitor
 O umbră de iarbă,
 Ce poate fi mai firav
 Și mai imposibil de șters?

Olgața LUNCAȘU TRIFAN

DESPRE FARMECUL SONETULUI

Fără teama de a greși, pot spune că sonetul este un gen de poezie la care poetul trebuie să scrie cu „mâinile legate”, dată fiind forma fixă de creație a acestuia, dar și structura sa aproape inflexibilă. Poetul nu are decât posibilitatea de a folosi cât mai puține cuvinte - repetarea acestora în cele 14 versuri fiind interzisă, fapt ce conduce la folosirea bogățiilor lingvistice. Drept urmare, autorul este permanent în căutarea acelor cuvinte bogate în înțelesuri cât mai profunde, care să exprime foarte mult și, în acest fel, să ofere cititorului cât mai multe tablouri imaginare.

Spre deosebire de alte poezii, sonetul are o regulă (pe lângă cele referitoare la rimă și numărul versurilor) peste care nu este permis a se trece: ritmul iambic. Aceste reguli stricte, în mod paradoxal, la prima vedere, stabilesc o relație deosebit de interesantă între sonetul literar și muzică. În acest sens, George Călinescu definea sonetul ca fiind „o compunere muzicală”, iar Rainer Maria Rilke, autorul Sonetelor către Orfeu, definea muzica drept o „metaforă a simțurilor”. Poate că tocmai de aceea și strâns legat de structura sa greoaie, aproape inflexibilă, sonetul se naște și se afirmă prin suplețe și farmec. Grație acestor calități el își adjudecă titlul de rege al poeziei.

Atras de caracteristicile generale și particulare ale poeziilor cu formă fixă de creație, domnul **Marian Malciu** a încercat și a reușit să-și exprime sentimentele în mai multe specii fixe ale poeziei lirice, fiind obișnuit, sub aspect profesional, cu reguli stabile și obligatorii cuprinse în dispoziții, regulamente și legi. În acest sens, amintesc cititorilor că a publicat în Revista „Confluente Literare” pantumuri („Iarnă la munte”, „Pantum Luceafărului”), rondeluri („Toamnei”, „Adio, toamnă”, „Rondelul ispitei”, „Cerșind amor”) și sonete („Sonet Luceafărului”, „Așteptăm”, „Îți amintești”, „Destin”).

În lucrarea de față am ales, nu întâmplător, să vă prezint cel mai recent sonet publicat în paginile revistei amintite: „Metamorfoză”.

Este o poezie deosebită din mai multe puncte de vedere, autorul reușind să ofere cititorilor săi o gamă largă de imagini bogate în lumină și muzică. Eul liric ne reliefează starea iubirii împărtășite, a iubirii fără reguli și interdicții, pură precum puritatea „fulgului de nea” ori a unui „râu, ce curge sub un deal” sau a unui „ghiocel”, zugrăvită prin senzații și situații comune sufletului oricărei ființe umane. În acest context, lectorul are ocazia să trăiască emoții intense în timp ce vizualizează, cu ochii minții, tabloul iubirii cu inocența și uimirea specifice sentimentului.

Marian Malciu a ales, aici, să folosească tehnica sonetului alexandrin (de concepție franceză), care recomandă compoziția din 14 versuri împărțite în patru strofe:

două catrene și două terține, fiecărui vers aparținându-i un număr de 12 silabe. Catrenele sunt concepute după schema abba/ abba (rimă îmbrățișată), iar terținele după schema aleasă de către domnia sa: cdd/dcc.

În primul catren, printr-o feerică imagine, ce ne trimite cu gândul la pastel, descoperim o reușită comparație a celor doi protagoniști, el cu un fulg de nea: „Eu - fulg de nea, firav, în zbor rătăcitor,/ Între pământ și cer dorind să dănțuiesc,” și a iubitei cu un râu (apa unui râu): „Tu – râu, curgând sub deal, cu unde ce-ți sclipesc/ De mari dorinți ori, poate, doru-ți arzător,”.

Trecerea la cel de al doilea catren conturează imaginea cuplului care-și pune întrebări, își face planuri, bucurându-se de o existență comună, în care-și găsesc locul și lucruri, dar și preocupări mărunte. În fapt, este vorba de o viziune idilică, cu ușoare accente ludice asupra Erosului, în care se exprimă nevoia îndrăgostitului de a conferi plenitudine sentimentelor sale: „Ne întrebăm ce gânduri vin, ne copleșesc/ Și-n nopți târzii visăm, sub cerul sclipitor,/ Să ne-nsoțim în joc și-n trai pe viitor,” dar care sunt menite să aducă fericirea: „Și-n ochii tăi, în trup, să mă înzăpezesc.”

În prima terțină poetul inițializează un dialog între cei doi îndrăgostiți, decodând sentimente și emoții, dezvăluind un Eros cald, calm, dar și realist prin exprimarea dorinței: „- O, da, doresc iubirea ta să-mpărtășesc,” în raport cu, în același timp, manifestarea îngrijorării iubitei și teama acesteia, întărită prin utilizarea conjuncției „dar”: „Dar te topești în clipa-n care mă iubești/ Și-ai să regreti că viața ta îmi dăruiești...”

Ultima terțină conturează semnificația titlului. Prin metamorfozarea fulgului, transformat într-un strop de apă sub flacăra iubirii, poetul își asigură iubita că, doar ea, prin sentimentul de dragoste transmis, al iubirii ce o revarsă asupra lui, îi poate crea o nouă dinamică a lumii, scoțându-l din propria condiție: „- Sunt doar un strop, dar numai tu mă înflorești / Sub soare cald, ducându-mă pe câmp să cresc”, după care, cu ultimul vers, concluziv, dar care redă plenar puterea dragostei și efectul acesteia asupra celui îndrăgostit – oferindu-i o nouă viață și puritate: „Prin ghiocel, să mă înalț, să mă albesc...”

Este interesantă ideea metamorfozării din fulg în ghiocel și, cu siguranță, nu întâmplătoare. Conform mitologiei, întâia floare apărută pe pământ, floare întâlnită în momentul în care Adam și Eva au fost alungați din Rai, pământul fiind stăpânit de iarnă, a fost ghiocelul. Eva, văzând floarea, a început să plângă, amintindu-și de grădina Edenului. Lui Dumnezeu, făcându-i-se milă, a transformat câțiva fulgi de zăpadă în ghioceli.

Altă legendă spune că un înger care a văzut-o pe Eva întristată de faptul că, de când venise pe pământ, nu văzuse nici o floare și își tot amintea de frumusețea și bogăția florală din grădina Raiului, a prins un fulg în palmă, a suflat peste el și l-a transformat în ghiocel, pe care l-a dăruit Evei. Așa a apărut ghiocelul ca prima floare de pe pământ și

(continuare în pag. 8)

Cristian BIRU

Ultima noapte de adolescență a lui Don Juan

Trecuseră anii și Andrei Patraș ajunsese profesor, dar lumea îi spunea tot Studentul - acum era student la filozofie. Chiar și vecinii îl salutau spunându-i domnul Romanescu. Apărând la televizor pe burtiera emisiunii era scris numele lui de scriitor, iar prezentatorii îi spuneau domnule Arthur Romanesco. În ghetoul siderurgist în care locuia Studentul se vorbea mai puțin limba franceză, de aceea vecinii nu prea sesizau terminația nazală a pseudonimului și-i spuneau, întâlnindu-l: "Hai salut nea Romanescu!" Studentul, profesor fiind, dăduse la filozofie să cunoască o profesoară cu sâanii magnifici, cu un decolteu uluitor care făcea să se întoarcă trotuare întregi de priviri grele și umede de libidou. După ce o cunoscuse pe profesoară și realiză că sâanii erau susținuți de un sutien serios cu balene, chiar îi părea rău că a dat la filozofie și și-a consumat timpul degeaba, dar într-o zi îl descoperi pe Kierkegaard și începu să citească tot ce a scris acest filozof. Citi tot ce se putea citi despre și de Kierkegaard și în momentul când întâlnea un intelectual îl atrăgea înspre existențialism ca într-o capcană și atunci îl zdrobea cu toată lectura lui din Kierkegaard, nimicindu-și adversarul într-o avalanșă de cărți. Ca să-și justifice studiile de filozofie, scria eseuri despre sisteme filozofice și importanța exercițiului filozofic în fundamentarea unei teorii literare, dar de fiecare dată ajungea la concluzia că niciun filozof autentic nu a rezistat în istorie dacă nu a avut un pic de talent literar, mai precis dacă discursul lui filozofic nu a fost susținut de metaforă. Tot înaintând în studiul filozofic ajungea la niște concluzii ciudate, dacă nu absurde. Era convins că în cultura română nu avem decât doi filozofi autentici, unul fiind Blaga cu teoria spațiului mioritic și celălalt fiind Vasile Conta cu teoria undulației universale, iar ceilalți, toți ceilalți - Mircea Eliade, Cioran, Eugen Ionescu ... nu erau decât niște gânditori, dar acum nu-și dădea seama care sunt mai importanți, gânditorii sau filozofii constructori de sisteme și categorii.

Citea enorm și era cu totul și cu totul dezorganizat în viața socială mai ales după ce cunoscuse în același timp trei femei teribile, o roșcată, o blondă și o brunetă cu ochi asiatici, Katya născută în Siberia dintr-un tată moldovean și o rusoaică inuită, vânătoare de balene. Când închidea ochii, Studentul se simțea sub o ploaie roșie, răcoritoare numai când își amintea cum se lasă roșcata peste el și cum îl sărută, atât de intens că-și pierdea gravitația și se ridica de la pământ ca un balon. Iar blondă era o cascadă de plăcere pură, o cădere nesfârșită de iubire. Katya însă era în pat o tigresă care-l sfâșia pur și simplu pe dinlăuntru, dintr-un epuizat îl făcea un taur speriat de albine, zbunguit haotic pe izlaz. Având o grămadă de preocupări intelectuale, Studentului îi era destul de simplu să le mintă pe toate trei și să-și întâlnească roșcata dimineață, pe blondă după-amiaza și

pe siberiancă seara târziu. La sfârșit de săptămână Studentul se ducea într-un bar și admira o dansatoare de bară care înnebunea viața de noapte a Galațiului. Studentul numea această femeie - Dansatoarea.

-Dacă aș avea femeia asta în pat, își zicea Studentul nu aș mai avea niciun fel de confuzie, dar trebuie să am trei femei ca să-mi dau seama care mi se potrivește. Femeia asta, își spunea Studentul privind mut de la o masă din fundul sălii, printr-o perdea groasă de fum de țigări fine și trabucuri, fixând-o pe dansatoare unduindu-și trupul ca și cum s-ar lăsa într-o țevă prin care poți privi misterele cosmosului, femeia asta m-ar lăsa complet descoperit. Mi-ar lua pământul de sub picioare și aș cădea până la capătul timpului. Dar, își spunea Studentul privind sala ridicată în picioare excitată, majoritatea oamenilor de afaceri din oraș sunt înnebuniți după ea și mai mult ca sigur că nu ar ieși în societate cu un profesor de liceu.

Într-o dimineață, ridicându-și capul greu și umed din pernă, Studentul își luă binoclul și începu să privească înspre apartamentul unei prostituate din blocul vecin. Nici nu se spălase bine pe față când i se pără că zărește un fost elev ieșind din apartamentul prostituatei care, de la fereastră, îi suflă un sărut clientului cum făcea de obicei.

Clientul nu apucă să dea colțul, că se întoarse auzind pași repezi în spatele lui. Îl văzu pe Student înfipt în blugi, cu o cămașă de pijama, cu ochii blindați de puchini și părul vâlvoi de parcă i-ar fi explodat în cap o grenadă. Privind mai bine spre față Studentului care își trăgea respirația îl recunosc.

-Tu ești? întrebă Studentul nehotărât, dar uitându-se mai bine își dădu seama că nu este un fost elev de-al lui, ci un coleg de liceu despre care se știa că plecase în India pe drumul lui Mircea Eliade. Tu ești Cristi Colceriu?

Incredibil, ce bine îmi pare că te văd!

-Andrei, zise Cristi îmbrățișându-l. Mă bucur tare mult că te văd. Hai să bem o cafea!

Într-un târziu ajunseră într-un restaurant aproape de centru pentru că Studentul voia să nu fie recunoscut și să vorbească în liniște cu prietenul său, dar abia când intră în restaurantul de lux de lângă gară își dădu seama că este în pijama și nu are niciun ban la el. Privindu-și papucii se gândi că nici nu s-a spălat pe față. Dar Cristi îl bătu prietenește pe umăr și comandă pentru amândoi de mâncare și câte o cafea. Deschizând larg meniul îi recomanda lui Andrei feluri de mâncare pe care le întâlnise prin lume, în călătoria lui din India spre America. Apoi își aminti cum îl pregătea pe Colceriu la gramatică pentru examenul de la Facultatea de Filozofie.

-Stai puțin acum ești în America?!

-Da, sunt profesor la un colegiu.

-Profesor de ce?

-De filozofie.

-Nu mai spune, se miră Studentul. Ai citit "Frică și cutremur"?

-Nu, zise Colceriu, de cine este scrisă?

-De Kierkegaard. În fine... dar ce predai acolo?

(continuare în pag. 6)

-Eu mă ocup de budism. Catedra este de filozofie dar specialitatea mea este budismul.

-Budismul! Își zise Andrei și în gândul lui se întrebă: "Ce dracu predai' tu despre budism? Acum patru ani nu știai nici limba română." Gândindu-se mai bine realizează că de fapt trecuseră mai mult de patru ani de când nu se mai văzuseră, mai bine de cinci ani sigur, dacă nu șase sau chiar șapte. De fapt voiam să te întreb ceva...

-Te ascult.

-Tocmai te-am văzut ieșind de la o ... oamenii îi spun Prințesa.

-Da, de fiecare dată când vin în România trec pe la ea. Este colosală în pat.

-Ce ciudat, eu stau chiar vizavi. Să-ți spun drept și eu am vrut să intru la ea, de câteva ori, zise Studentul, dar...

-Dar, ți-e rușine de vecini.

-Nu, nu e asta, cred că dacă aș intra, teoretic, m-aș îndrăgosti de ea. Și asta ar putea deveni o problemă.

-Da, eu nu mi-am pus problema asta, sunt deja căsătorit.

-Nu mai spune?!

-Da, cu nevasta-mea ai putea să vorbești despre Kierkegaard. Eu predau relațiile dintre budism și cultura occidentală și mai am câteva ore la o facultate de criminalistică.

-Criminalistică!? făcu Studentul complet uluit.

-Să-ți spun drept oamenii radicali se pot îndrăgosti de o prostituată. De obicei criminalii în serie fac asta. Se îndrăgostesc de obiectele de unică folosință și le distrug, adică leucid. Unii sunt atât de nehotărâți, încât umblă cu mai multe femei o dată și fac tot felul de calcule care e mai bună, dar aceste calcule mai mult îi zăpăcesc. Nu pot renunța la niciuna dintre ele și până la urmă leucid.

Studentul rămase cu gura cascătă și deveni purpuriu, scăpând cafeaua pe masă. O chelneriță între două vârste zâmbi ștergând masa și schimbând *mise-en-place*-ul. Se îndepărtă pe lângă patronul restaurantul care privea spre masa celor doi.

-Ăsta este, șefu'. A venit în papuci și în pijama la restaurant, spuse chelnerița arătând din cap spre masa Studentului.

-Este în regulă, zise șeful scrutându-l pe tânărul cu părul răvășit. Am impresia că l-am văzut la televizor. Lasă-i în pace.

-Vai de mine, Cristi, trebuie să-ți spun ceva. Și eu fac o grămadă de calcule, dar le stenografiez pe un carnețel. O dată l-am uitat în cancelarie și o colegă mioapă tocmai încerca să-l descifreze când i l-am smuls din fața ochilor. Am trei femei în viața mea și nu pot renunța la niciuna dintre ele. Fac zilnic tot felul de calcule, în care le compar picioarele, sânii, fesele, mirosul, parfumurile, senzațiile, plăcerile, sărutările, atingerile, dulceața trăsăturilor, rafinamentul în pat, le compar totul... greutatea, stilul de a se îmbrăca, felul în care ne stă împreună și nu ajung la niciun rezultat. Mă simt ca și cum lucrez în tură de noapte la cocserie. Trebuie să rămân cu una dintre ele. Mi-este rușine, mai ales când intră mama în camera mea, simt ce gândește. Și crede-mă, poate ar fi cazul să mă însor și eu. Dar nu sunt un criminal îți jur, mai degrabă mi-aș face rău mie, decât săucid o vrabie.

-Te înțeleg foarte bine, zise zâmbind Colceriu. Țăsta este complexul lui Don Juan, este foarte frecvent în studiile

de criminalistică. O femeie când părăsește un bărbat, îl părăsește dintr-un motiv istoric, cert, ori nu are bani, ori o are prea mică sau are nasul mare, oricare ar fi motivul, el este net și palpabil, dar un bărbat când părăsește o femeie, o părăsește mai ales pentru că există alta și această alteritate face în capul lui o colecție de femei pe care din când în când o contemplă și scapă de angoasă, adică realizează că nu a trăit degeaba.

-Incredibil, asta este o angoasă existențialistă, este pur masculină. De asta Kierkegaard nu este femeie. Imaginează-ți o femeie existențialistă, e împotriva naturii. Nu pot să cred! Cum de nu m-am gândit la asta. Și tu ce ai face în locul meu? Îmi trebuie un criteriu de selecție.

-Eu aș lăsa instinctul să aleagă în locul analizei. Uneori rațiunea noastră nu face doi bani.

-Corect, zise Andrei. Cu cât citești mai mult și devii mai complex, cu atât viața foarte simplă pentru toată lumea, devine neînchipuit de complicată pentru tine.

-Eu nu suport femeia care citește prea mult, zise Colceriu să schimbe subiectul și cu toate astea m-am căsătorit cu o femeie doctor în filozofie care citește enorm.

-Eu nu suport femeia care-și bagă mâna în nas, spuse hotărât Andrei.

-Eu nu suport femeia cu chiloții murdari, este jenant.

-Asta, aș suporta teoretic, nici nu prea mă uit la chiloții ei, dar sigur-sigur nu suport femeia care-și bagă mâna în nas. Simt o greață teribilă, când își bagă mâna-n nas, stomacul meu se întoarce pe dos și-i înfinge mâna-n nas până la cot. Aș vomita ca o fântână arteziană. Cred că sunt bolnav de femeia care-și bagă mâna în nas. Unii copii se sperie de păianjeni și în vis, eu mă sperii de femeia care-și bagă mâna în nas. Ce frumos era pe vremea liceului nostru! Nu aveam problemele astea, zise Andrei și privirea lui plină de nostalgie își pierdu gravitația, eram virgin, apoi, amintindu-și de femeia care-și bagă mâna în nas, o senzație de vomă îl scutură zdravăn iar patronul restaurantului care privea scena din cealaltă sală prin ușa întredeschisă se ridică de la masă și verifică stocul de cafea dacă nu cumva e putred.

-Cafeaua este din partea casei, le zise chelnerița zâmbind când cei doi solicitară nota de plată, domnule Romanescu. Șeful vă urmărește emisiunile la televizor. Apoi privind dolarii din mână nu înțelese ce-i cu banii ăștia.

-Vă deranjează dacă vă plătim în dolari? Nu am apucat să schimb, tocmai am venit din America, zise Colceriu.

-Nu este nicio problemă cred, dar trebuie să vorbesc cu șefu'.

Brusc Studentul își luă rămas bun de la prietenul său și începu să alerge spre casă pentru că își aminti de camera lui. Voia să ajungă înaintea mamei sale, dar cum intră în casă simți

(continuare în pag. 28)

Lina CODREANU

Disipări lirice

Cu un aer de prosepțime și cu o voință auctorială greu de depășit, Olguța Luncașu Trifan bate la porțile literaturii cu câteva cărți, asaltând genuri și specii literare diferite, adică își susține ideile în varii domenii: poezie, proză și cercetare monografică. Ambițioasele proiecte au prins viață prin cărțile recente: *43* (2014), *În mâna destinului* (2015), *Împlinire prin iubire* (2015) și *Pădureni - vatră de istorie și cultură* (2015). Implicându-se recent și într-o laudabilă acțiune „caritabilă” a colectării de cărți pentru biblioteca comunei natale Pădureni de Vaslui (Campania „*Copiii din comuna mea doresc să te citească*”), prin aceste apariții editoriale, Olguța Luncașu vitaminizează cultura locală, dacă mai era nevoie, cunoscut fiind faptul că aici timpul se măsoară-n fapte de cultură și civilizație. De multe ori am afirmat că Pădurenii, prin oamenii locului și printr-o administrare modernizată este o comună de rang european.

Atenția mi s-a oprit asupra cărților acestei noi voci în lirica românească pentru că am observat o ascendență valorică de la vol. *43*, din anul 2014, la cel foarte recent apărut - *Împlinire prin iubire*, în 2015. Stângăciile începutului în poezie sunt inerente oricărui creator, fac parte din tracol ieșirii în lume, în fața cititorului, de la care, autorul așteaptă feedback-ul cu mare emoție. Primul volum de poezie, *43*, este escortat de trei prezentări de întâmpinare, însă al doilea reduce din expansiune, lăsând prefațarea sub condeul scriitorului Marian Malciu, vicepreședinte al Filialei Olt a LSR, de altfel, „ochiul de veghe” al formării autoarei. În acest sens, Olguța Luncașu Trifan plusează prin *Cuvântul autorului*, simțind nevoia unor lămuriri asupra operelor sale, date cu generozitate virtualului cititor. Personal, am perceput acest prim *cuvânt* ca pe un poem de natură confesivă, în care valențele poeziei sunt multiplicat prin prismă cathartică, cognitivă, terapeutică, psihologică. Nu știu dacă, la începutul fiecăruia dintre cele douăsprezece cicluri poetice, mai erau necesare alte „lămuriri” (rezumări a ceea ce urmează), deoarece consider că rolul unui artist e nu să-și explice opera, ci s-o creeze. Artistul se dăruiește, dar opera umblă singură prin lume.

Materialul cărții este distribuit în mai multe părți denumite suplimentar „capitole”, fiecare centrându-se în jurul unei teme poetice. În succesiunea lor, autoarea urmărește un suș intim și estetic, de la poezia psaltică la cea ludică, de la invocarea divinității din *Cap. I. Doar tu tine...*, la jocul inocent din *Cap. XII. Puțin umor... nu strică*. Rugile din *Te chem, Doamne!*, *Rugă către Tine*, ori *Iartă!* se acoperă cu sonori psalmodiate, inducând stări de pioșenie și sinceritate. În fapt, eul liric își caută calea spre Dumnezeu: „Învrednicește-mă, Doamne”, „Să te aflu pe tine, să știu”, „Să-ți caut, să-ți aflu iubirea”, „să rezist”, „să pot”, „să citesc”... După zbatările ce amintesc de zbuciumul psalmistului arghezian, o smerenie îi potolește dorințele: „Aștept cuminte. Facă-se voia Lui!” (*Resemnare*).

Problematika existențială atinge tema majoră a *timpului*, niciodată suficient pentru o viață de om: „Te rog să-mi dai un strop de timp, cu/ împrumut.” (*Rugă către Tine*). Sub același imperiu al lui Cronos, gândul se răsucesce „înapoi în timp...”, cum zice autoarea în alt „capitol”, înspre părinți, copilărie, vatra satului natal. Unele versuri au aroma imaginilor idilic-paseiste, valorificate în creațiile

lor de către sămănătoriștii Alexandru Vlahuță, George Coșbuc, Ștefan O. Iosif, altele tind spre imagistica tradiționalismului interbelic din creațiile lui Ion Pillat.

Începând cu secțiunea pusă sub semnul interogației, ...*Viața?*, pașii poetei conduc cititorul către marginile liricii. Subiectivitatea surprinde cromatici lirice iar stilistica iese în câștig: „Doar timpul/ își pierde secunde/ în genele răsfirate de catifea,/ într-o zare/ de lumină tănuită,/ ca o naiadă/ ce-și poartă/ tumultul vieții/ spre un țârm îndepărtat” (*Introspecție nocturnă*), „Vorbim tăceri, ne ascultăm orgolii...” (*Recurs la fericire*), „mă contopesc cu vremea în abisul ei” (*Rătăcire*) ori „ne răspândim cuvintele-fluturi” când „beții de aripi lungi, ne cuprind” (*Sensul vieții*). E o pledoarie pentru trăirea plenară a vieții prin iubirea care poate purta izbânzi împotriva timpului devorator: „Trăiește, omule! [...] / Luați-vă răgaz să fiți, trăiți, simțiți, iubiți!” (*Memento mori!*).

În secțiunea *Printre cuvinte...*, recunoașterea tăriei cuvântului ca „hrană de suflet, alint de mamă” (*Cuvântul*) ori valoare morală, evadare-n libertate absolută ori metaforă în stih devine o neliniște ce se strecoară grav în conștiința de poetesă. Îi dă fiori rostul de poet: „Rămân captivă-n foaia plină de gânduri” (*Forța Cuvântului*), „mi-e hărăzit să-mi risipesc/ cuvântu-n patru vânturi” (*Poésie*). În imediata apropiere – *Când pietrele vorbesc...* –, stă un ciclu în care Olguța Luncașu Trifan explorează motivul pietrei drept centru meditativ existențial, fiindcă piatra poartă taina apei, a tinereții, a iubirii... E un prilej de a-mi aminti de poezia lui Nichita Stănescu (*Solstițiu de iarnă*, de ex.) ori de volumele transnistreanului Anatol Codru – *Piatra de citire*, 2000, în care *piatra* tronează ca metaforă lirică centrală.

Ciclicitatea anotimpurilor relevată în fascicule precum *Despre frământări... și șoapte de toamnă*, *Despre iarnă și noi, ...Și despre primăvară* – infuzează prilejuri de reverie, nostalgie, meditație, speranță, oferind pe ici-colo secvențe sensibile de filtrare a peisajului exterior către latura interioară a delicatului suflet de artistă.

Poezia Olguței Luncașu Trifan aderă la mișcarea neomodernistă, chiar de îi lipsesc finețuri de limbaj, inserări mitografice, subtilități prozodice... Poate că nu e suficient, dar autoarea are stări poetice și abilitatea unei exprimări în cavalcadă a emoțiilor și gândurilor proprii. Impresia lirică este generată de infuzia de sinceritate, dragostea de viață și disiparea de altruism, toate larg revărsate în versuri. Dacă ar beneficia și de o consiliere atentă din partea cuiva specializat (ceea ce redacțiile nu mai au în oferta editorială, din nefericire), textele ar cunoaște un câștig considerabil.

O parte amplă a cărții – ...*Și despre iubire* – vine cu o lirică în care simplitatea bucuriilor erotice este generată de sentimente nealterate. Chiar dacă deschiderii curcubeului împovărat de cromatica fericirii îi stă mereu în cumpănă închiderea prin neîmplinire recurentă, cine e îndrăgostit nu cedează-

(continuare în pag. 8)

ză, ci unifică cioburile redând imaginea „jumătății” sale. Efortul creator amintește de iubirea tânărului Pygmalion pentru Galatea, copila sculptată de el în fildeș, de care s-a îndrăgostit: „te caut, din amintiri te recompun/ prin șapte culori de curcubeu”, „te-am pictat”, „te-oi zămisli”, „te-oi dezmiarda”, „te-oi finisa” (*Rogvaiv de iubire*). Tocmai încercările tenace ale omului de a atinge starea de beție erotică și, mai ales, de a rămâne pe crestele fericirii întrețin focul viu al oricărui ideal. E ceea ce se „aude” din cânturile iubirii ce-și arcuiesc fără sincopă tonalitățile surdinizate. *Ia-mi inima!*, *Vis*, *Iubire taciturnă*, *Dorința*, *Așteptare*, *Ardere*, *Chemare*, *Înfrigurare* etc. sunt titluri care vorbesc de la sine despre intensitatea emoției erotice, ceea ce, de altfel, îi dă apanajul de a părea cea mai bună parte a cărții.

Aș adăuga părerea că stihurile lăsate să se armonizeze în firescul lor, fără supunere auctorială, cele cu sorginte prozodică populară (*Gând liber*, *Păcat blestemat*, de ex.), dar și cele „jucăușe” (*Pseudofabulă*) pot constitui viitoare subiecte de creație pentru tânăra autoare.

Prin *Transfigurare*, ultima poezie din cartea *Împlinire prin iubire*, autoarea provoacă o vizibilă refacere a contextului genezic. În ipostaza metaforică a vegetalului („Am rămas copac.”), eul liric se recompune într-o meta-realitate din cele patru elemente fundamentale care au dus la apariția vieții pe pământ: „Am rămas apă. / Mulți spun/ că m-aud, uneori, plângând.”; „Am rămas foc/ de paie, de dor, de ducă”; „Am rămas pământ./ Țin copacul,/ iubindu-i rădăcinile”; „Am rămas aer. Zbor” (s.n., L.C.).

Împărtășesc optimismul creator al autoarei Olguța Luncașu Trifan și cred că în viitorul său literar se vor adăuga valențe speciale în cărțile ce se vor așeza în panoplia-i artistică.

Paul Sân-Petru – În genunchi mă-ntorc la tine

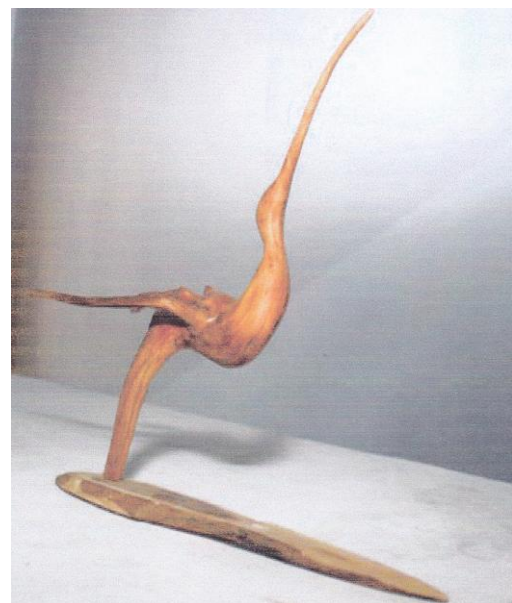

anume ceea care, cel puțin la noi, este cunoscută ca vestitor al primăverii, anotimp în care întreaga natură se „trezește” la viață după ce „moartea” a adormit-o în anotimpul anterior, adică în iarnă.

Descoperim în aceste versuri elementele vitale ale existenței macrocosmice și, firește, ale perpetuării vieții pe pământ, autorul îmbinând tabloul „pictat” prin cuvinte cu acțiunea propriu-zisă a personajelor, redată prin alte cuvinte, în dialog: „Între **pământ și cer, dorind să dăntuiesc**”. Aici ne amintim, sigur, că Dumnezeu a făcut cerul și pământul, între acestea fiind atmosfera, aerul ce permite dansul fulgului de nea, iar acest fulg este apă, apa din atmosferă, precum și „**râu** curgând sub deal” este apă, apa de pe pământ fără de care viața nu ar fi posibilă. Apa nu ar fi suficientă dacă nu ar fi lumina și căldura de la soare, fapt despre care autorul ne convinge cât se poate de simplu și frumos: „- Sunt doar un **strop**, dar numai tu mă înflorești/ Sub **soare cald**, ducându-mă pe **câmp** să cresc”. Cuvântul „soare” ne spune de la sine că avem **foc**, lumină și căldură, iar cuvântul „câmp” exprimă suficient de direct și clar existența pământului.

Cu alte cuvinte, sunt convinsă că poetul Marian Malciu a dorit să ne amintească importanța iubirii: fără iubire nu ar exista viață dincolo de moarte, aceasta fiind doar „adormirea” trupurilor, a învelișurilor textile ori de altă nuanță, în iarnă și reînvierea tuturor formelor de viață în primăvară... Iubirea este acel dar primit de la Dumnezeu (odată cu cel mai prețios dar, viața), prin care se asigură viața veșnică, iar „**metamorfoza**” înfățișată de către domnia sa este convingătoare și se cere a fi citită de către oricare iubitor de poezie

Felicit autorul pentru idee și pentru eul liric, poezia fiind, poate, singura ce are puterea de a imortaliza iubirea, de a păstra amintirea și a exprima, neîncorsetat, sentimentul pur.

Paul Sân-Petru – În așteptarea ploii

Aurel M. BURICEA

PSALMUL 7

Apără-mă Doamne de fiara lumii
Sufletu-mi să nu fie luat de leu
De vrășmașii mei cu inimi de ateu
Slava mea să nu fie hrana humii

Drept la inimă și nevinovat sunt
Cu răbdare și tărie judecat
Adevărul să nu intre în păcat
Zămislit cum se face din lapte unt

Fără parte de unelte de moarte
Cei ce au săpat-o să cadă-n groapă
Dincolo de gând pedeapsa s-o poarte

Pe capul unui silnic să pogoare
Cel care prin fapte morminte sapă
Cum sapă șobolanii pe ogoare

PSALMUL 8

S-a înălțat slova Ta peste ceruri
Din gura de prune și-a celor ce sug
Ai săvârșit laude și-ai făcut rug
Ca păcatele noastre să le înduri

Ce este omul să-ți amintești de el
Cu slava și cinste mai mic de înger
Cu orice faptă învăț să mai sânger
Ca dincolo de timp să nu fiu rebel

M-ai supus câmpiei să-mi dea rod bogat
Animalele vii hrănesc viața mea
În pajiștea luminii mai vor să stea

Păsările și peștii mării străbat
Cât de minunat este numele Tău
De mă-nvață zilnic să trec peste rău

PSALMUL 9

Cu inima lauda-te-voi Doamne
Cânta-voi numele Tău Preaînalte
Vrășmașii vor pierii în negre halte
Rodul urii va putrezi prin toamne

Ajutor la vreme rea celui sărac
Gura unui păcătos urlă blestem
În uitarea Ta să cad tare mă tem
Dimineața în rugăciune mă-mbrac

Privești la necazuri și la durere
Să ei pe toate în mâinile Tale
Să Te mână nu cer nicio putere

Judecă pe sărac și pe cel smerit
Să nu se mândrească nimeni pe cale
Când prin trăire n-are niciun merit

PSALMUL 10

Mută-te în munți ca o pasăre strig
Cei păcătoși ascund săgeți în tolbă
Din ce-ai semănat nu-i nimic în holdă
Sub zăpezi negre gândul zace de frig

Doamne ești în Biserica mea Sfântă
Domnul în cer are doar scaunul său
Ochii Lui pe sărac îl privesc la rău
Cum fiarele patimii îl descântă

Va ploua peste păcătoși cu lațuri
Foc și pucioasă suflare de vifor
Caii sălbateci zburdă fără hățuri

Că drept este Domnul și dreptatea Sa
Deschide-n suflete nesecat izvor
Și fața Lui zidește-n inimi casa

PSALMUL 11

Cel necuvios din adevăr scade
Limba cea plină de mândrie pierde
Cum seceta usucă lanul verde
Buza vicleană în păcate cade

Cuvintele Domnului sunt curate
Argint lămurit de foc și curățat
De pământ și de șapte ori răsfațat
Ca destinul crucii să-mi fie frate

Ne vor păzi și ne vor feri în veac
De neamul acesta plin de păcate
Doar sfânta credință să ne fie leac

Când împrejur necredincioșii umblă
Cu poftă păcătoase dezbrăcate
De sperie și fiarele din junglă

PSALMUL 12

De ce Doamne mă vei uita în sfârșit
Vei întoarce fața Ta de la mine
Cum cade în stup mierea de albine
Numai prin Tine am fost desăvârșit

Auzi-mă luminează ochii mei
Ca nu cumva să adorm întru moarte
Niciodată vrășmașii să mă poarte
Într-o lume stăpânită de atei

Setea din poftă să nu mă clatine
Chiar dacă-n viață sunt multe ispite
Prin ruga mea vor fi iar risipite

Întreg și viu în noapte sunt prin Tine
Luminează-mi ochii gândului din cer
Să nu trec prin lume atât de stingher

(Din volumul *Psaltirea lui David în sonete*)

Denisa LEPĂDATU

Scritorul Petre Rău - Premiul MENTOR pentru Excelență în Educație

Mentorul este persoana care te ajută, pe baza cunoștințelor și experienței dobândite de-a lungul vremii, să îl ajungi din urmă și, de ce nu, să-l și depășești. Este un model prin realizările sale și un îndrumător permanent care te motivează să crezi că ești posesor de talent și că trebuie să continui pe drumul ales.

O astfel de persoană este pentru mine scriitorul Petre Rău, un om cu suflet deosebit, care renunță cu ușurință la sine și la propriile sale proiecte în favoarea celorlalți. Drept recunoștință pentru tot ce a făcut de-a lungul anilor în scopul evoluției mele în literatură și matematică, anul acesta s-a aflat printre cei 10 câștigători ai Premiului MENTOR pentru Excelență în Educație, decernat în cadrul Festivalului MENTOR organizat pe data de 20 aprilie 2016 la Cluj-Napoca de către MOL România și Fundația pentru Comunitate. Fiecare laureat a primit, printre altele, un trofeu special - Trofeul Mentor - realizat de cunoscutul artist plastic Ioan Nemțoi și un premiu în bani în valoare de 8.000 de lei.

Petre Rău – laureat al Premiului MENTOR pentru Excelență în Educație

În momentul decernării premiului am simțit că, în sfârșit, am reușit să răsplătesc, măcar într-o mică măsură, toată munca depusă de mentorul meu ani la rând. Cred că Dumnezeu mi-a ascultat dorința și a făcut posibil ca aceasta să se îndeplinească.

Din multe discursuri publice menționez ceea ce a declarat Kinga Daradics, CEO & Country Chairman MOL România: "MOL România oferă Premiul Mentor profesorilor și antrenorilor de excepție, considerând că ace-

Boem@ 5 / 2016

ta este un minim gest de recunoaștere publică a muncii și activității zilnice a acestora. Vorbim despre o muncă tăcută, neobservată, deseori neapreciată, dar fără de care am fi cu toții mult mai săraci pentru că am pierde numeroase talente existente în jurul nostru. Mentorii au darul de a descoperi talentul multor copii și de a avea grijă de aceste talente prin asocierea lor cu valori fundamentale de viață. Prin această recunoaștere publică dorim să contribuim la aprecierea și respectul dascălilor în comunitățile unde își desfășoară activitatea", dar și meritele incontestabile ale domnului András Imre - director executiv al Fundației pentru Comunitate - principalul promotor al acestui festival. Iată și declarația domnului András Imre despre modul atent în care s-a preocupat de organizarea festivalului anual: „Organizând de șase ani acest program cunoscut și recunoscut atât de dascăli cât și de discipoli, observăm că cele mai frumoase, valoroase și convingătoare nominalizări sunt pregătite din timp, încă de la începutul perioadei de 8 luni disponibile pentru înscriere, prin contribuția persoanelor care cunosc foarte bine activitatea mentorului, utilizând și mijloacele actuale de comunicare. Nominalizările întocmite în ultimele zile ale termenului de depunere, de foarte multe ori nu reușesc să cuprindă aspecte importante ale unei vieți de dascăl”.

Laureații Premiului MENTOR 2015 împreună cu poeta Ana Blandiana

Cei zece premiați la această ediție au fost selectați de către Consiliul Director al Fundației pentru Comunitate, care a primit în perioada aprilie-decembrie anul trecut 274 de nominalizări. Iată lista completă a celor zece laureați ai Premiului Mentor pentru Excelență în Educație, ediția a 6-a, 2015:

Barátosi Iosif Gavril, antrenor de șah, Târgu Mureș
 Maria Dida Ghiață, antrenor emerit canotaj, Timișoara
 Anița Lunčan, profesor de chimie, Oradea
 Márton Árpád, pictor, Miercurea Ciuc
 Ani Marie Paladi, profesor de violoncel, București
 Păcurar Mária, profesor de matematică, Timișoara
 Marcel Porof, profesor de geografie, Fălțiceni, Suceava
 Petre Rău, matematică și literatură, Galați
 Tellmann Jenő, profesor de fizică, Cluj
 Gabriela Todor, profesor de violoncel, Cluj.

La următoarea adresă de web puteți viziona și videoclipurile cu premianții:

<https://www.youtube.com/user/MOLRomaniaSocial>.

(continuare în pag. 11)

Cu prilejul acestei gale am fost nerăbdătoare și nespuse de încântată să o întâlnesc în carne și oase pe renumita poetă Ana Blandiana, invita de onoare a acestei ediții a Galei Premiilor Mentor, ea însăși recent câștigătoare a unui prestigios premiu european: „Poetul European al Libertății”.

Denisa Lepădatu și Ana Blandiana

Nu mică mi-a fost mirarea descoperind că în fața mea se afla un OM ce m-a privit cu blândețe și bucurie în suflet, simțind că și dânsa a fost emoționată atunci când i-am oferit trei din propriile mele cărți și i-am povestit în câteva cuvinte câte ceva despre ele. Toate acestea la un loc, toată conversația de atunci, dar și cea care a urmat după festivitate m-au făcut să o admir și mai mult, punând-o pentru totdeauna la loc de cinste în inima mea.

Desigur, în timpul festivității a luat cuvântul și poeta Ana Blandiana. Din minunatul ei discurs electrizant am aflat cum a devenit ea însăși mentor în cadrul Școlii de Vară Sighet, dar și propria sa părere despre mentorat. „A fi mentorul unor tineri înseamnă a prelungi efectul în viitor al acțiunilor de astăzi” - a afirmat aceasta.

Au mai fost cu noi și multe alte persoane dragi. O remarc în mod special pe jurnalista ieșeancă Raluca Daria Diaconiuc, o ființă superbă, pe care am îndrăgit-o încă de la prima noastră întâlnire pentru un interviu la Radio Iași și la Apollonia TV. Ca de altfel și pe joviala jurnalistă Ligia Popa din Cluj-Napoca. Dar am avut ocazia să o întâlnim personal și pe poeta timișoreancă Maria Ieva, o minunată

Brândușa Armanca, Ana Blandiana, Raluca Daria Diaconiuc, Denisa Lepădatu și Andras Imre

ființă cu care mulți ani am ținut o strânsă legătură de la distanță, iar acum, cu acest prilej, ne-a oferit marea surpriză (în special pentru mentorul meu) să fie prezentă la această festivitate alături de noi.

Raluca Daria Diaconiuc, Denisa Lepădatu și Maria Ieva

Denisa Lepădatu, Ana Blandiana, Raluca Daria Diaconiuc și Petre Rău

lată de ce ne putem considera norocoși atunci când întâlnim aproape de noi OAMENI în adevăratul sens al cuvântului.

Nicolae RĂDULESCU

ASA VĂ PLACE ISTORIA?

„Eu nu dau un mareșal pentru un soldat!”

Acum câțiva ani, în stația Ploiești Sud, pentru a ajunge la București m-am urcat într-un tren accelerat care venea din Moldova. În compartimentul în care am ocupat loc se afla o tânără care citea o revistă. Alături mai avea câteva jurnale printre care și un exemplar din revista „Literatura și Arta”, care apare la Chișinău sub conducerea scriitorului Nicolae Dabija.

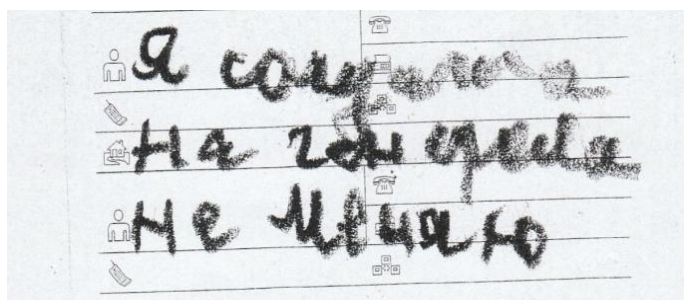
Fiindcă pe atunci eram un pasionat cititor și chiar colaborator al revistei amintite, m-am văzut atras într-o discuție laudativă la adresa poetului și eseistului menționat.

Tânăra, româncă, venea de la Chișinău, iar de la București-Otopeni urma să ia avionul și să zboare la Tbilisi, în Georgia. Acolo o aștepta soțul său care îndeplinea unele sarcini profesionale, ca să nu spunem de afaceri.

După ce am mai schimbat câteva idei, din întâmplare am făcut observația că dumneaei, interlocutoarea, mergea „în patria lui Stalin”. Fără să vrem, ne-am lăsat antrenați într-o discuție în care s-a ajuns la familia celebrului personaj, mai ales la prima sa soție, Ecaterina Svanidze care era gruzină, la fiul acestora Iacov, care căzuse prizonier la nemți și care fusese ucis în captivitate.

S-a discutat și faptul că Stalin a refuzat să-l salveze pe Iacov atunci când Hitler i-a propus să-l schimbe cu un general aflat prizonier la ruși. Eu, atunci am enunțat celebra replică a lui Stalin: „Eu nu dau un mareșal pentru un soldat”. Conlocutoarea m-a corectat, rostind celebra replică în limba rusă: „я салдата на генерала не меняю” care se traduce „eu pentru un soldat nu dau un general”. Evident, este diferență de topică între cele două forme de exprimare, dar semnifică același conținut.

Pentru a păstra forma de enunțare a lui Stalin, am intenționat s-o notez dar nu aveam nici creion și nici hârtie. În cele din urmă, pe un petic de hârtie găsit din întâmplare și cu un creion pentru machiaj oferit de tânăra româncă basarabeancă, a fost notată celebra replică:

Dar să profităm de întâmplare și să descifrăm în ce împrejurări i s-a oferit lui Stalin ocazia pentru a rosti

celebrele cuvinte.

Este știut că la 19 noiembrie 1942 a avut loc încercuirea de la Stalingrad a Armatei a VI-a germane comandată de generalul Friedrich Paulus. După aceea, până la 31 ianuarie 1943 a urmat atacul armatei rusești împotriva trupelor de invazie, pentru recucerirea vestitului oraș. Până pe 31 ianuarie 1943, trupele sovietice comandate de generalul Ciucov, strădă cu stradă, casă cu casă, au definitivat eliberarea celebrului obiectiv strategic.

Hitler, pentru a-l determina pe generalul Paulus să-și curme în onoare viața, pe temelul că niciodată un mareșal al armatei germane nu căzuse viu în captivitate, printr-o radiogramă, l-a avansat la gradul de feldmareșal. Radiograma a fost receptată de comandantul statului major al Armatei a VI-a germane, generalul Scholdt. Acesta a plecat imediat la magazinul universal al orașului și a coborât la subsol unde se afla apartamentul generalului Paulus.

Era în dimineața zilei de 31 ianuarie 1943. Scholdt a bătut la ușă și a fost invitat să intre. După ce a salutat conform rigorilor armatei germane i-a comunicat hotărârea lui Hitler, l-a felicitat și i-a cerut livretul militar pentru a consemna noua situație.. După ce a îndeplinit convenita formalitate l-a anunțat pe proaspătul feldmareșal că mai are de făcut o comunicare:

-Domnule feldmareșal, la ușă așteaptă un general sovietic.

Generalul rus anunțat a intrat, a salutat militărește și a adus la cunoștință noului mareșal că este prizonier al trupelor sovietice comandate de generalul Vasili Ivanovici Ciucov. Proaspătul feldmareșal și-a scos din toc pistolul Walter, l-a depus pe masă și apoi l-a urmat pe general la cartierul generalului Ciucov. Acesta i s-a adresat cu apelativul „domnule general, sunteți prizonierul Armatei Sovietice”. Se presupune, se deduce, că generalul însoțitor a făcut convenita corectură.

Paulus a rămas în captivitate până în anul 1953 când a fost eliberat și obligat să se stabilească în Republica Democrată Germană. Probabil, pentru faptul că a acceptat să compară ca martor în Procesul de la Nurenberg (nov.1945 – 01 oct. 1946) a fost răsplătit și i s-a conferit onoarea de a deveni profesor la Academia Militară din Berlin.

Când a fost eliberat și s-a întors în patrie, soția sa nu se mai afla în viață. Pentru edificare, facem precizarea că mareșalul Paulus a fost căsătorit cu o româncă, nepoată a doamnei Elena Cuza, deci, provenea din familia Rosetti.

*

De la Cartierul General al feldmareșalului von Kluge s-a comunicat prin radio, că la 16 iulie 1941, la Liozno, localitate aflată la sv de Vitebsk, soldații din corpul motorizat al generalului Schmidt l-au făcut prizonier pe locotenentul major Iokov Djugasvili, comandantul unei baterii de artilerie care aparținea de corpul șapte de pușcași ai generalului Vinogradov. Capturarea locotenentului major Djugasvili s-a produs în urma atacării unei poziții aflate pe pârâul

(continuare în pag. 13)

Luces, în direcția aeroportului Vitebsk, unde se aflau peste 100 de avioane militare germane din care fuseseră distruse aproape 50. În final, trupele germane i-au încercuit pe ruși și i-au silit să se predea. Germanii au început să-i trieze pe prizonieri, să-i organizeze după anumite criterii și să identifice eventuale surprize. La un moment dat a răsunat o comandă enunțată strigat, în limba rusă:

-Alinierea, ofițerii în flancul drept, în rând câte patru, adunarea!

Comenzile erau date de un bărbat înalt, cu chip auster, de vârstă mijlocie, echipat în uniformă germană, dar fără însemne heraldice sau de grad.

În coloana rânduită, locotenentul major Djugasvili se afla alături de locotenentul major Ivan Kolodejnâi, împreună căutând să evalueze situația în care se aflau. În apropierea celor doi ofițeri ruși, s-a mai alăturat un ostaș sovietic care avea mâna dreaptă bandajată și care i-a studiat pe cei doi prizonieri. Nu după mult timp, soldatul bandajat, ajuns în fața lui Djugasvili a arătat spre acesta și a strigat:

-El e, sigur e el!

Militarul fără semne distincte, care-i însoțea pe ofițerii nemți s-a apropiat de ofițerul sovietic, parcă neîncrezător și a întrebat:

-Sunteți ofițerul Stalin?

-Nu, eu sunt Djugasvili

-Sunteți fiul lui Stalin?

-Da, sunt fiul lui Stalin, locotenentul major Iakov Djugasvili.

Sub pază întărită, prizonierul a fost dus la un aerodrom de campanie unde era pregătit un „Junkers” cu un singur motor și cu opt locuri. În avion se aflau câțiva ofițeri nemți cu armele pregătite.

Seara, în statul major al feldmareșalului von Kluge, a început interogatoriul locotenentului major Iakov Iosifovici Djugasvili.

Interogatoriul a fost luat de un maior al serviciului de informații al armatei germane – Walter Halters, secondat de alți patru ofițeri din Abwehr. Pe masă erau întinse hărți și alte materiale sub care, evident se aflau instalate microfoane.

Prizonierului i-a fost luat primul interogatoriu care este reprodus după „Dosarul nr. T-176” aflat la „Secția de documente străine” capturate și păstrate în Arhiva Națională a S.U.A.

Documentarul a fost publicat pentru prima oară de Ivana Andronov în revista „Literaturnaia Gruzia” nr. 4/1978 și avea următorul cuprins:

-V-ați predat de bunăvoie?

-Nu, nu m-am predat de bunăvoie, răspuse Iakov. Am fost capturat cu forța. Mi-aș fi tras un glonț în tâmplă dacă mi-aș fi dat seama la timp că sunt complet izolat de ai noștri.

-Considerați prizonieratul o rușine?

-Da, îl consider o rușine.

Ați stat de vorbă cu tatăl Dumneavoastră în ajunul războiului?

-Da, ultima dată pe 22 iunie.

-Ce v-a spus tatăl Dumneavoastră la despărțire?

-Mi-a spus „du-te și luptă”.

Considerați că trupele Dumneavoastră mai au vreo șansă de izbândă în acest război?

-Da, consider, lupta va continua.

-Și ce se va întâmpla dacă noi vom cuceri în curând Moscova, vom pune pe fugă autoritățile Dumneavoastră și vom prelua conducerea teritoriului ocupat?

-Nu-mi pot imagina așa ceva.

-Bine, dar suntem foarte aproape de Moscova. De ce nu v-ați imagina că o s-o cucerim?

-Dați-mi voie să vă pun o contraîntrebare: și dacă veți fi chiar dumneavoastră încercuți? Au mai fost cazuri când unitățile dumneavoastră au fost încercuite și nimicite.

Interogatoriul s-a prelungit mult și la sfârșit l-au întrebat pe prizonier:

-Așadar, nu credeți în victoria Germaniei?

-Nu, nu cred.

Prizonierul a refuzat să vorbească la radio, să-și repudieze tatăl, să scrie o scrisoare acasă, familiei.

Locotenentul major Iakov Djugasvili a fost internat în lagăr.

*

La Moscova, Mehlis, unul dintre comisarii Armatei Roșii, apropiat al lui Stalin, îi aduce la cunoștință acestuia nefericita știre. Comisarul a mai completat că lui Iakov, înaintea intrării în luptă, i se propusese să lucreze la statul major al unei divizii de artilerie, dar a refuzat. A cerut să fie comandantul unei baterii și să lupte.

În situația creată, Mehlis îi sugerează lui Stalin două soluții. Organizarea evadării sau negocieri cu Hitler, prin intermediul Crucii Roșii, pentru un schimb. Și propune să se ofere un general german aflat în prizonierat. Stalin respinge și califică oferta drept „o tranzacție comercială”.

Se mai spune că Stalin a respins ideea cu schimbarea unui general german pentru Iakov, sugerând să-i fie dat lui Hitler toți generalii aflați în prizonierat în schimbul lui Ernst Thalmann, liderul comuniștilor germani, care era atunci deținut politic în patria sa.

Evident, era o simulare.

*

Un sfert de secol s-a crezut că Iakov Djugasvili trăiește în Europa sub un nume de împrumut. Sau că se ascunde în America de Sud, așa cum în acea etapă și-au găsit refugiul numeroși vinovați de crime comise împotriva umanității. Și cele mai notorii exemple ni le oferă cazul Mengele „îngerul morții” de la Auschwitz sau Eichman, unul din liderii SS care a pus la punct doctrina „soluției finale” capturat în anii '60 în Argentina de către Mosad, poliția secretă israeliană, judecat la Tel Aviv și spânzurat.

*

După interogatoriul luat la cartierul general al mareșalului von Kluge, comandantul german pune la punct un scenariu prin care simulează că Iakov Djugasvili a trădat și a trecut de partea nemților. Conform aceluși scenariu, la 14 august 1941, din avioane au fost aruncate manifeste asupra tranșe-

(continuare în pag. 14)

elor sovietice, prin care locotenentul Djugasvili îi îndemna pe soldații ruși să nu mai lupte. Unele manifeste erau însoțite de fotografia lui Iacov, însoțită de textul: „Fiul cel mare al lui Stalin. Făcut prizonier de armata germană în iulie 1941 în fața Vitebskului, a trecut de partea noastră”. Manifestul se încheia cu îndemnul „soldați ruși, urmați exemplul, predați-vă!”.

Nu după mult timp prizonierul a fost mutat într-un lagăr aflat în apropierea orașului Lubek. Acolo a fost internat într-o baracă, împreună cu ofițeri polonezi despre care se știe că aveau față de sovietici și deci, și față de Stalin aceleași resentimente ca și față de germani și de Hitler. Totuși, ofițerii polonezi au încercat să-l ajute, oferindu-i alimente, țigări, îmbrăcăminte. Poate că aceștia nu știau cine era camaradul în cauză.

Intenționat sau întâmplător, s-a aflat vecin cu căpitanul Rene Blum, fiul fostului prim ministru al Franței, care după eliberare a declarat că Iacov rezistase tuturor încercărilor întreprinse de germani pentru a-l face să trădeze.

Au fost puse la cale și tentative de evadare. Astfel, un grup de camarazi a propus să se sape un tunel pe sub baracă, până la gardul de sârmă ghimpată, dar planul a eșuat.

După aceea, Iacov a fost transferat la Hammelburg, apoi la Sachsenhausen unde a fost închis într-o baracă specială care era înconjurată cu garduri de sârmă ghimpată racordate la rețeaua de înaltă tensiune, unde paza era asigurată de un batalion SS.

În scopul obținerii declarațiilor dorite a fost supus în permanență unui tratament special. Nereușind, Gestapo-ul, poliția politică a armatei germane, a decis să-l lichideze. Dar cum? Era totuși fiul lui Stalin. Ce s-ar fi întâmplat atunci cu prizonierii germani din Rusia?

În arhive nu s-a găsit copia adresei trimise de comandamentul german lui Stalin cu oferta de a-l schimba pe Iacov cu feldmareșalul Paulus. Se deduce că a existat o asemenea ofertă. Dar se cunoaște, așa cum am mai relatat, replica lui Stalin „eu nu dau un mareșal pentru un soldat”, mareșalul, fiind negreșit Paulus.

Refuzul a însemnat moartea lui Iacov și este cunoscut pentru faptul că a fost transmis prin președintele Crucii Roșii suedeze, contele Bernadotte.

În noile împrejurări, Gestapo-ul a pus la punct un scenariu. Astfel, a fost simulată o evadare și la 14 aprilie 1943 la ordinul comandamentului lagărului, Kurt Ekkarius – Iacov, care avea 36 de ani, a fost executat.

Gestapo-ul a redactat un raport pentru această „operație” în care se precizează că prizonierul a fost un rebel și că într-o seară, a refuzat să mai revină în baracă, luându-l la fugă spre „banda morții” aflată aproape de sârmă ghimpată. În realitate, gardianul a deschis focul și după ce prizonierul a fost ucis, a fost aruncat pe rețeaua de sârmă ghimpată. La 15 aprilie 1943, corpul eroului a fost incinerat într-un cuptor-crematoriu al lagărului. Cercetarea a descoperit că fiul lui Stalin nu și-a trădat patria. Pentru comportamentul demn din prizonierat, Iacov Djugasvili a fost decorat post-mortem de Guvernul Sovietic cu ordinul „Marele Război pentru Apărarea Patriei”, gradul I.

*

În afară de faptul că era fiul lui Stalin, ce s-ar cuveni să mai știm despre Iacov Djugasvili? Cine era el?

Care erau cei apropiați lui?

Iașka, așa cum îl alintau cei dragi, s-a născut în anul 1907 în satul Badzi din Georgia. Era fiul lui Stalin și al primei sale soții, Ecaterina Svanidze, care avea să moară la vârsta de 22 de ani de febră tifoidă, atunci când fiul său împlinise doar opt luni. Copilul Iașka avea să fie crescut de sora mai mare a mamei sale Sașiko.

Pe Stalin, fiul său l-a întâlnit în 1921, la vârsta de 14 ani, când a fost adus la Moscova, să locuiască alături de tatăl său.

După câțiva ani el se va căsători cu Zoia, fiica unui preot rus. Când Iașka i-a cerut încuviințarea lui Stalin pentru căsătorie, acesta s-a mâniat și l-a întrebat amenințător „și din ce o să trăiți?”

Discuția a fost dură, Stalin devenind foarte furios, având o atitudine tiranică. Iașka s-a întors în apartamentul său și a încercat să se sinucidă prin împușcare, dar a fost salvat la timp de medici. Neprimind acordul pentru căsătorie, împreună cu Zoia au plecat la Leningrad, la părinții celei de-a doua soții a lui Stalin, Nadia–Nadejda Alleluieva. Primul lor copil n-a trăit și Iașka s-a despărțit de Zoia.

Sprijiuit și sfătuit de Kirov, renumitul conducător al Leningradului în care Stalin vedea un potențial adversar politic, Iacov a fost angajat ca muncitor.

În 1930 revine la Moscova și este admis la „Institutul de ingineri” pentru transporturi, pe care-l absolvă în anul 1936, în specialitatea – inginer mecanic și imediat se angajează la Uzina de Autocamioane „ZIS” – (Zavod Imea Stalina).

În anul 1936 fratele și sora mamei (nu se știe dacă era cea care l-a crescut pe Iașka), au căzut victime represiunii staliniste. Nu după mult timp, la îndemnul tatălui, Iașka se înscrie la Academia de Artilerie „Dzerjinski”, la care, în luna iunie 1941 susține examenul de diplomă și devine ofițer de artilerie. Avea 34 de ani.

Iacov a avut trei copii care au trăit după despărțirea sa. De la cea de-a doua soție, Lulia, a avut un fiu, Jenea, care împreună cu mama sa trăia în Uriupinsk, nu departe de Moscova.

După căderea lui Iacov în prizonierat, Stalin a arestat-o pe Lulia, care a rămas în detenție până în toamna anului 1943. Se crede că nu și-a văzut băiețelul, care împlinise cinci ani, atunci când a plecat la război.

De la cea de-a treia soție a avut doi urmași, pe Galea cea mult îndrăgită de bunicul său Stalin și pe Evgheni. Acesta a ajuns colonel, doctor în istorie, profesor la Academia Militară „Frunze”. La rândul său a avut doi băieți, pe Visarion, care purta deci, numele străbunicului și pe Iacov, care se numea ca bunicul său, eroul temei de față.

Cristian Ovidiu DINICĂ**Timp**

i-am zis pietrei piatră și ea a tăcut
 pādurii i-am dat cerul și ea s-a înălțat până la el
 îngerului cu aripa ruptă i-am cerut să-mi stea pe umeri
 și el mi-a dat lacrima sa
 vântului i-am cerut glasul iar el a răs
 ploii i-am cerut să-mi spele picioarele
 ea s-a colorat cu păcatele mele
 apoi a răs, a plâns pentru timpul născut orb

Anotimp periculos

În centrul orașului de pâslă
 se trăiește periculos
 se trage cu arcul în ceasul cu cuc
 din casa tâmplarului
 ce anunță cu o octavă mai sus
 toamna
 câteva săgeți rătăcite țintesc silabele cuvintelor
 dintre tâmplar și soția acestuia
 Ultimele săgeți țintesc inimile acestora
 ca tăgadă a faptului că cei doi își vor spune
 vreodată că se iubesc sau că se vor iubi
 în căsuța lor de turtă dulce

Nesomn

Strâng
 săgețile lunii
 din apa curată a fântânilor
 trag apoi linia
 peste aerul rănit
 de lăsatul zorilor
 în cumpătul dimineții
 aștept liniștea
 să se aștearnă peste insomnia
 cerului
 odihnit de nesomn
 ajung să citesc în toamnă
 umbra frunzelor cu degetele timpului

Stelele

Pereții galbeni din camera mea
 sunt plini cu ochii peștilor
 pe care îi aleg să cuprindă
 în amurgul verde
 lacrima uitată a tăcerii
 din care să apară
 chipul tânăr al tatei
 așteptând
 ora exactă,
 când aripile mele, prind contur
 aduc mai aproape cerul cu vulturi,
 iar inima mea, desenând
 stelele, se va aprinde
 să învețe mersul aștrilor.

Anotimp ploios

după plecarea ta mi-a trebuit o zi
 să adun cuvintele
 în care am pescuit gândul întoarcerii
 o altă zi să desfac nodul de la pantofii
 prin care degetele prindeau conturul rădăcinilor
 zilele se succedea tot mai goale
 în fiecare zi cu jenă aveam de înfruntat
 ploaia
 într-una din zile am răsturnat inima într-o
 vază cu flori
 apoi am aflat că adunând frunze
 poți grăbi întoarcerea primăverii
 am coborât
 în stradă
 să dezgrop urmele sărutului tău

Lasă-mă

Lasă-mă să dorm cu pieptul acoperit de stele
 trofee din brazda gândului tău
 să-ți pun cerul la picioare
 să mă cațăr pe umbra copacilor tineri
 coborâtă de pe umerii tăi proaspeți
 să te am în umbra cuvintelor
 să-ți cânt romanța primăverii împreună cu greierii
 ce se lovesc de mâinile mele
 apoi lasă-mă să te învăț să zbori
 în lumina înnoită a salcânilor

Sărutul

Lasă-mă să-mi curăț oasele albite de teamă
 să deschid ușa dulapurilor din care să fugă
 iepurii maronii ce s-au hrănit din morcovi
 răsăriți nu se știe cum tocmai din scândura
 dulapurilor
 apoi lasă-mi dulapurile cu ușile deschise
 să pot aerisi interiorul viselor
 adunate în colțuri apăsate de greutatea cuvintelor
 și doar uneori adu un lighean mare
 în care să încapă tot sângele trandafirilor
 cu care vrei să pedepsești sărutul
 de acum

Insomnia

ca într-un tablou ochiul stâng
 coboară în fiecare seară
 în liniștea odăii în care viețuiesc
 cu amintirile în trupul
 amorțit de veghe
 se grăbește ochiul stâng
 către ochiul drept nevoit de nesomn
 stăpânesc cei doi frânele minții
 cu îndemânarea pescarului solitar
 pe marea involburată de vânt și teamă
 împart noaptea
 în parcele de ars somnul

Ana Maria CHEȘCU

LOCALIA

**Documente consulare franceze – consulul francez
Wiet (1885-1896)**

(II)

*Consulatul Franței de la Galați
Direcția Afacerilor Comerciale și Consulare
sub direcția Afacerilor Comerciale*

Galați, 1 septembrie 1886
Domnule Ministru,

Prin scrisoarea din 1 august, dl. Urban Chousserie, girând postul de la Constanța, mi-a atras atenția asupra carantinelor care sunt impuse pe Bosfor navelor din România. Acest agent mă anunță, în același timp, că el a informat deja Departamentul cu privire la această măsură, care a adus prejudicii navigației noastre. Pe 27, ale aceleiași luni, în nota 272, eu am avut onoarea să relatez Excelenței Voastre că toate navele, sosind din România, sunt supuse unei carantine de 5 zile de la sosirea lor de la Constantinopol. După această dată, eu am înțeles că această măsură nu privește decât navele ce au la bord pasageri. De asemeni, vapoarele Companiei Frassinnet nu pleacă decât cu mărfuri, pe când cele ale Lyod-ului Austro-Ungar primesc pasageri, care sunt supuși carantinei și numărul lor permite companiei să asigure un serviciu săptămânal. Consiliul sanitar al capitalei justifică măsura luată prin apariția unor cazuri de pestă. Această maladie, fiind endemică în Europa, se speră că, în ciuda unor plângeri exagerate, ale unor țări unde vor sosi navele, se poate să fie și variolă sau tifos. În condițiile actuale, cred că e de datorita Guvernului român să obțină pentru călătorii, care fac sejururi în România, anularea carantinei.
445-446. 291.

*Consulatul Franței de la Galați
Direcția Afacerilor Comerciale și Consulare
sub direcția Afacerilor Comerciale*

Galați, 27 ianuarie 1885

Domnule Ministru,

Eu am onoarea de a trimite Excelenței Voastre, într-o anexă, buletinele comerciale de la Roman și Bârlad, pentru al patrulea trimestru al anului 1885, care mi-au fost transmise de către agenții consulari din aceste reședințe.
17-18. 291.

*Consulat de France à Galatz
Direction des Affaires Commerciales et Consulaires
sous direction des Affaires Commerciales*

Galatz, le 1 Septembre 1886,
Monsieur le Ministre,

Par lettre du trente août écoulé, M. Urbain Chousserie, gérant du poste de Konstandje, a appelé mon attention sur les quarantaines qui sont imposées dans la Bosphore aux navires venant de Roumanie. Cet agent m'annonce, également, qu'il a déjà entretenu le Département au sujet de cette mesure, qui est très préjudiciable à notre navigation. Le vingt-sept, du même mois, dans, le no. 277, j'ai eu l'honneur de relater à Votre Excellence que tout navires, arrivant de Roumanie, était frappe d'une quarantaines de cinq jours de son arrivée à Constantinople, depuis ce date, j'ai appris que la mesure ne concernait que le bateaux ayant à bord des passagers. Aussi, les vapeurs de Frassinnet, des Messageries Maritime, ne partent qu'est des marchandises, et il en résulte pour une porte; quant à ceux du Llyod Austro Hongrois ils reçoivent des passagers qu'il à subir la quarantaines et leur nombre permet à la Compagnie d'assurer, toutefois, sur la ligne un service hebdomadaire. Le Conseil Sanitaire de la capitale ottomane justifie la mesure dont il s'agit par l'apparition de quelque cas de holéra à Pesth. Cette maladie, étant denuue endémique en Europe, il y a lieu d'espérer que tard malgré les craintes exagérés de certaines pays ou arrivera à une entente comme cela s'est ou à l'égard de la variole et du typhons. Dans les circonstances actuelles, je crois qu'il appartient plutôt au Gouvernement Roumain d'intervenir et d'obtenir tout au moins que les voyageurs justifiant d'un séjour fixe en Roumanie ne soient pas assujettis à la quarantaines.
445-446. 291.

*Consulat de France à Galatz
Direction des Affaires Commerciales et Consulaires
sous direction des Affaires Commerciales*

Galatz, 27 Janvier 1885

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'adresser, ci joint, à Votre Excellence, les bulletins commerciaux de Roman et de Bârlad, pour le quatrième trimestre 1885, que viennent de me transmettre les agents consulaire de ces résidences. Veuillez agréer les assurances du respect avec lequel j'ai l'honneur d'être.

J. Wiet-Monsieur c. Jules Terry.
17-18. 291.

Paul SÂN-PETRU

Aproape un autoportret
Petre Rău, AUTOGRAF, Editura Vinea, 2008

Scriitor bine informat, cu o minte răsfățată de noțiuni bine sistematizate, Petre Rău este, de fapt, un orizont de orizonturi cognitive. Având și avantajul unei distilări lingvistice cât și a unei frapante abilități expresive, el ne întâmpină de data asta cu a opta sa carte, cuprinzând eseuri de inspirație filosofică, istorico-literară, matematică și informatică, din muzică, numerologie ș.a. Toate acestea dedau confortul unei variații tematice și spirituale, cu profunzimi de abordare, revărsate în aceste pagini eseistice plăcute la lectură, scriitorul uzând de un stil lejer, deloc alambicat. *“Cu cincisprezece ani înainte de a mă fi născut eu, s-a născut pixul. Jurnalistul maghiar Laszlo Biro, care trăia prin Argentina dar nu știu ce căuta pe acolo, a descoperit acest minunat instrument”*, așa începe *“Autograful”* lui Petre Rău.

De pildă, în *“Filozofia punctului meu”* (p.6), autorul face o adevărată incursiune, un slalom uriaș prin istoria punctului, aplicabil - sau implicat, așa zice - în diverse alte domenii decât cel pur gramatical pe care unele popoare nici măcar nu-l *“cultivă”*: *“Există tot felul de puncte pe lumea asta: singulare, unghiulare, circulare sau ombilicale, de contact, de extrem, inflexiune sau întoarcere, izolate, ciclice, eliptice, hiperbolice. Mai există încă și unele care poartă nume distinctive sau pe cele ale descoperitorilor lor, precum punctul lui Brocard, Gergonne, Nagel, punctul G etc. Dintre toate, punctul geometric este cel mai cunoscut. El este considerat o noțiune fundamentală și desemnează o entitate fără nici o dimensiune. Intuitiv, cu astfel de puncte adimensionale putem construi orice: drepte, planuri, spații, diverse figuri, corpuri etc.”*

„Așadar, care ar fi un punct de vedere serios cu privire la punct?” sau *“Este punctul ceva care nu are dimensiuni?”*, sunt întrebări pe care și le pune chiar autorul. Pledoaria și disputa asupra punctului continuă și, din când în când, Petre Rău intervine cu definiții și clarificări, recolte ale materialului acumulat și formulat: *“Așa cum este definit, punctul pare cea mai minusculă formă gândită vreodată în istoria umanității”*, sau, conform lui Heron din Alexandria: *„Dintre corpurile fizice care sunt tridimensionale și au materie, geometria a separat materia din ele și a creat corpurile geometrice, adică volumul, și prin abstracție a ajuns la punct”*. *„Oricum”*, concluzionează autorul, *punctul se află pretutindeni, trebuie doar să știi să-l vezi și, mai ales, trebuie să-l cauți și să-l înțelegi”*.

„De vorbă cu mine” (p.11) nu este nicidecum o apologie a incomunicării, așa cum pare a sugera titlul, ci una a pragmatismului, adaptat la situații trăite aievea, pe care scriitorul le trece în revistă ca ipostaze ale unor convorbiri de care a fost sedus, prevenindu-ne că și noi putem fi oricând *„victime”* ale unor astfel de conversații. Dacă suntem atenți, vom constata că ni se oferă cu generozitate un test apriori, o *“profilaxie”*: dacă ai chef de comunicare, dacă ea prezintă vreun interes, atunci apucă-te să ascuți și să înțelegi, mai întâi acceptând-o. Autorul mai spune: *“Nu cere să rețin tot ce-mi spui. Știu de undeva, din niște statistici despre ascultare - și n-ar fi rău*

petre rău

autograf

editura vinea

să știi și tu - că o persoană obișnuită așa ca mine, își poate aminti imediat numai jumătate din ceea ce ascultă, și doar un sfert după două luni. După un an, cine știe dacă își va mai aminti ceva!”

“Eu - contemporanul meu” este un eseu care pune problema clasicizării unui scriitor, sau în ce situații îi poate fi proprie eticheta de *“clasic”*. Cu acest prilej se pune în discuție noțiunea de contemporaneitate, mai precis a stării de a fi contemporan unui eveniment sau unei personalități: *“Ceva raportat la prezent însă nu poate fi echivalent cu o epocă, fie ea și actuală, așa cum nici epoca în sine, nu se poate rezuma la un prezent, întrucât ea presupune o perioadă mai mare de timp din care cel mult partea ei ultimă înseamnă prezent”*. *“Cine, de fapt, sunt contemporanii mei?”* se întreabă autorul. Întrebările pot deveni complexe, de pildă atunci când frontierele existențiale sunt înguste: *“Dar dacă epoca noastră de contemporaneitate nu ne este comună decât pe o porțiune a ei? De pildă, e corect să mă numesc contemporan cu Ion Barbu? Păi cred că mai degrabă e abuzivă această etichetare pentru simplul motiv că perioada de glorie a marelui poet și matematician nu am trăit-o și eu, cel puțin nu am fost conștient de asta, noi doi având existențial în comun doar ultimii câțiva ani de viață ai poetului”*. În final, Petre Rău conchide, cu o invitație la bunul simț: *“Pretenția de contemporaneitate cu mari personalități ale unei epoci este mai degrabă un capriciu atunci când nu știi sau nu ai înțeles suficient opera lor. De aceea uneori ni se spune în glumă, dar pare și un sfat înțelept, atunci când suntem invitați să fim mai întâi contemporani cu noi înșine”*.

„Îmi place cu mine” (p. 25) este un eseu de

(continuare în pag. 18)

o rară tandrețe, de care - sincer - nu l-aș fi bănuț pe Rău-
ul de Petre: „*Pentru că orice mângâiere a ta se întâmplă
mereu în creier, pentru că numai mintea mea te poate
aduce atât de aproape... Cineva mi-a mutat inima în creier
și odată cu ea și pe tine... Pentru că îmi place să stau de
vorbă cu mine... sunt cel mai bun ascultător al meu*”. Iar
încheierea acestei pagini culminează cu zicerea: „*Așe-
zarea lângă mine (a unui bătrân, n.a.) nu mă tulbură. Îmi
vine doar să-l caut printre ridurile frunții sale pe Dumnezeu
cu care aș avea multe de discutat*”.

Într-o viziune onirică, parcă în transmisie / tran-
scriere directă, aflăm abordată piesa „Am fost odată cal”
(p.27): „*Eram rupt în două și o jumătate din mine lipsea de
multă vreme... Iarba tremura de plăcere și izvoarele
limpezi din preajmă îmi legănau amintirile... Nu-mi amin-
teșc cât am zăbovit acolo. M-am pomenit în lumina jucă-
ușă a amurgului, am vorbit o vreme cu pomii, cu iarba sau
cu seninul cerului, fiindcă nici o ființă omenească nu se
afla acolo*”. Din senin, apare un cal singuratic: „*Mi-a primit
mângâierea și cu supunere s-a tras mai aproape de mi-
ne... De câteva ori îl invitase, ba chiar îl gonisem înapoi,
însă el continua să mă urmeze netulburat. Mersul nostru
avea un singur ritm, pluteam împreună într-o armonie
amețitoare. Nu știam dacă sunt eu cu el, dacă nu cumva
ceea ce eram eu era el. Nu distingeam dacă nu cumva eu
eram calul acela... M-am trezit din nou singur, doar cu o
jumătate din mine, iar gândul deplasărilor lungi a revenit,
copleșindu-mă cu perfidia unei iluzii demascate*”.

Noțiunile îndelung disputate, precum cele despre
spațiu, Petre Rău le disociază („Memento de spațiu”,
p.42), distingându-le într-un lung șir de ipostaze: spațiul
real, spațiul cosmic, spațiul geometric, cu una, două, trei
sau mai multe dimensiuni. „Liniștindu-ne” că există multe
alte spații abstracte, autorul, tot prin abstracție, are reve-
lația că despre spații cu nicio dimensiune nu s-a vorbit
până acum: „*Dezamăgirea mea a fost repede implantată
în mine când mi-am dat seama că punctul, banalul punct
de care ne lovim peste tot în viața noastră, poartă această
sublimă etichetă*”.

O trilogie eseistică întâlnim în „Calculatorul și poe-
zia” (p.45), unde Petre Rău abordează „capacitățile crea-
toare” ale calculatorului. „*Ținând cont de frecvența apar-
iției lor în autentice opere literare, precum și de regulile
gramaticale, calculatorul poate fi programat să scrie
nuvele, romane și chiar versuri. Astfel, un calculator cu un
vocabular de numai 130 de cuvinte, a putut „crea” doar în
câteva minute 150 de strofe de versuri electronice care,
după unii critici, nu diferă cu mult de versurile unor tineri
poeți “la modă”*”. De altfel, eseul cuprinde felurite exem-
ple/citate din poeziile acestui gen care va aparține, proba-
bil, secolului XXI”.

Raționalul, în raport cu „Iraționalul” (p.59), este
poate un tandem al contrariilor, necesar în echilibrul și
continuitatea lumii. Autorul afirmă (și personal ader la
asertiune) că: „*Nu este deloc exclus ca, odată cu smul-
gerea măștii iraționalului, întregul sistem actual bazat pe
rațiune să se prăbușească, sau să fie substituit cu un altul,
mai simplu sau mai complex, mai împlinit și cu siguranță
mult mai profund*”.

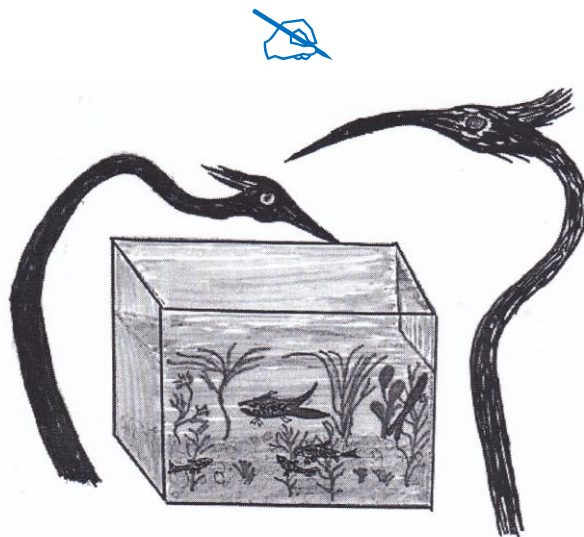
Dar iată că Petre Rău surprinde mereu prin bogă-
ția interioară, debarcată în cuvânt. Mi-a fost ascuns, nu
deliberat, apetitul său pentru muzica adevărată! Titlul u-
neia din piesele volumului său este chiar „Muzica - poezie

a sufletului” (p.80). Întâlnim aici multe considerații de
pe poziții analitice, aș zice chiar mărturisiri de cre-
dință, atitudini reverențioase față de muzică: „*Este ca
un mod sublim de vestire de la distanță și se ridică la
înălțimea celui mai desăvârșit mod de comunicare...
Ea este ca o artă unificatoare, descoperă sufletele și
le împreunează... Înălțuirea aceea de sunete inge-
nios armonizate, îmi spune ce și cum să reflectez. To-
nusul melodic îmi umple recipientele spiritului... Desi-
gur, mă refer la muzica aceea sublimă pe care o ac-
ceptă inima mea... Cred că acest simț a existat me-
reu în mine...*”. Păreră autorului este exprimată des-
chis, cu respect și venerație: „*Cred că muzica este
unul dintre cele mai minunate daruri care vine de la
Dumnezeu*”.

O carte agreabilă, ce pleacă uneori de la
pretexte la îndemână, dar care ne scapă deseori
printre degete, căroră autorul le detectează profun-
zimi neexplorate precum cele din piesele: „Autograf”,
„Filosofia punctului meu”, „Eu - contemporanul meu”
ș.a.. Alteori, autorul face eseistică pertinentă în jurul
unor opere celebre precum cea a lui Ion Barbu („A-
murg dedus”, „Deducerea din ceasul lui Ion Barbu”),
sau despre subiecte rar investigate la modul și cu
argumentele autorului: „Abstractul în poezie”, „Erme-
tism sau matematică”, „Plânsul lui Bacovia”. Viziuni
mai noi, aduse „la zi” prin elemente fantastice, oniri-
ce sau absurde găsim în pagini intitulate: „Am fost
cândva cal”, „Calculatorul și poezia (I, II, III)”. În une-
le cazuri, unii putem fi „victime sigure” atunci când
scriitorul „ne bagă în ceață” cu „Efectul Flynn” (des-
pre fenomenul real de creștere a coeficientului de
inteligentă IQ), sau cu „Noi interpretări ale formulelor
lui Wittgenstein”, piesă presărată cu noțiuni și formu-
le matematice care-i dau și acum coșmaruri fostului
corigent cronic la matematici, celui care am fost!

În eseul „Cum se scrie o carte de succes”
autorul enumeră categorii și parametri care țin de
talent, dar și de un ultraoptimizat marketing. Însăși
piesa anterioară autorul și-a intitulat-o: „Cum am
scris romanul «Mogoșoia - istoria unei tragedii»” (cu
adevărat, romanul unui succes de invidiat, n.a.).

Răule, bun mai ești! Ai grijă de tine!

Paul Sân-Petru – Pericolul bate la ușă

Elena NETCU

SIMBOLUL DESTRĂMĂRII
în poezia lui Olimpiu Vladimirov
(cu referire la volumul NIMIC MAI MULT)

Aventură a limbajului, actul poetic definește o viziune, o dimensiune de adâncime a spiritului, exprimare a esenței lucrurilor.

Privită drept creație a lumii în verb și prin verb, poezia implică o funcție mitică, după o aserțiune a lui Leo Spitzer, "limba cugetă înainte de toate mitologic".

Așadar cuvântul se încarcă de simboluri și de înțelesuri adânci, devenind naștere și re-naștere, început și sfârșit, emoție și luciditate, suferință și speranță, viață și moarte.

În această formulă lirică încercăm să încadrăm ultimul volum de versuri *Nimic mai mult* al poetului nord-dobrogean Olimpiu Vladimirov.

Cu o structură aforistică, concentrată și esențializată, micropoeemele compun o realitate artistică tulburătoare, cu stări pendulând între uimire și durere, vinovăție și smerenie, notații dezamăgitoare despre efemer și perisabil, despre orgoliu și vanitate, despre resemnare și minciună, tot ceea ce ochiul mărit de uimire al poetului surprinde în caleidoscopul lumii trecătoare.

Poet lucid și cerebral, Olimpiu Vladimirov își stăpânește emoția, luând în primire universul prin puterea minții, prin povara gândurilor și numai pe alocuri răzbate tremurul mascat bărbătește al unei lumi aflate în destrămare.

Substituindu-se Demiurgului, poetul poartă în suflet cu măreție și demnitate cerul și pământul, freamătul Dunării, dar și suferința strămoșilor: "Într-o singură lacrimă port Dunărea / Și mormintele celor dragi" (**Nimic mai mult**), sau: "Am legiferat vinovăția / Și am împărțit pedepse; Unde o fi fost Dumnezeu?"

Imanența morții este sugerată în **Autoportret** de rostogolirea "pietrei colțuroase", ruptă din munte și așezată inevitabil și îndelung la picioare, în semn de îngenunchiere a vieții: "Oriunde aș întoarce capul, moartea mă privește-n ochi" (**Obsesie**).

Încercarea de a stăvili drumul spre moarte se dovedește a fi zadarnică, iar gestul de "biciuire a îngerilor" pare un supliciu de neiertat pe care îl intuim în subtext. Notațiile poetului par a fi sentențioase și categorice, căci nimic nu poate opri clipele în curgerea lor inexorabilă spre disoluție. "Îngerii întâmplării strivesc / buchetul strident al sunetelor / legănate de clopot" (**Îngerii**).

Așadar veșnicia se refuză omului simplu, râvnind dumnezeirea, de aceea strigătul sugrumat al poetului "O, clipă, rămâi" pare o emblemă perfectă doar pentru "albu-mele de fotografii" (**Fotografiile**).

Avalanșa cuvintelor este și ea pentru poetul olimpian anulată. Cu cât mai puțin cuvinte, cu atât mai tensionată este rostirea poetică. Tăcerea este un "modus vivendi" poetic, generator de înțelesuri adânci, stare latentă de meditație asupra celor lumești pe care uneori le dezvăluie necruțător "Vorbele dulci / țes plasa minciunilor; / De la o rană la alta / adevărul întinde punți." (**Deosebiri**).

Închis în sine, refuzând minciuna și viclenia, poetul păstrează cuminența și smerenia ca dominante lăuntrice ale unui suflet neatins de tentațiile cotidianului împovărat

OLIMPIU
VLADIMIROV

nimic mai mult

poeme

EX PUNTO

de răutate: "Gardul minciunilor / nu l-am sărit; / Zidurile urii / nu mi-au lăsat loc de ocol; / Marea viclenie m-a orbit / cu nisipul iluziilor poleite: / Fețele neputinței cutreieră imaginile tulburi ale vârstei" (**Imagini**).

Poet de un lirism temperat, olimpianul își reprimă cu o crudă luciditate efuziunile romantice, căci, spune poetul "Oricâte imnuri ai înălța logodna cuvintelor e compromisă" (**Despre nimic**).

Îngerii sunt și ei martorii acceptați și doriți ai destrămării, poetul îi invocă mereu pentru a justifica imanența morții în țesătura efemeră a vieții, dar, în același timp, ei sunt cei care însoțesc întâmplarea de a fi, pas cu pas, nu contemplând-o, ci înnobilând starea de puritate: "Îngerii urcă lumina pe chip / Într-o uitare a nemuririi; / Ironia din ochi înflorește..." (**Portret**), sau această vindecare miraculoasă a rănilor: "N-am crezut că voi folosi / pentru atâtea răni deschise / praful de îngeri" (**N-am crezut**).

Motivul destrămării apare în variante stilistice aproape în toate aceste micropoeeme, adevărate perle lingvistice: "Din clipa nașterii lumina se stinge câte puțin, / flacăra de lumânare topindu-se" (**Din clipa**).

Apropierea sfârșitului este însoțită de rugăciune, punte de legătură între viață și moarte, rugăciunea este semnul ancestral al dumnezeirii și izbăvirii de păcate într-o lume în care omul își trăiește efemer destinul: "Între cârje, își pomenesc morții; / Rugăciunea rămâne printre lacrimi / abur încolțit lângă cruci" (**Printre lacrimi**).

Deși își refuză visul, poetul trece dincolo de realitatea palpabilă, supusă eroziunii, așadar, dincolo de contingent, cu ochii minții, sperând să-și păstreze inocența, candoarea și puritatea sufletească, primenindu-și sufletul prin împărtășanie.

(continuare în pag. 20)

Gestul aceste de înveșnicire îl întâlnim și la Argezi, efemeră râvnă de izbăvire a unui trup ros de senectute, ca în poemul **Închipuire**: “Mă zidesc zilnic într-un trup / Tot mai bătrân și pustiu, / Uitând că voi muri din nou, / Iarăși și iarăși, / După același ritual al înserării.

În opinia noastră, este poate cel mai frumos traseu existențial pe care îl imaginează poetul, metamorfozându-și trupul asemeni înnoirilor ciclice ale anotimpurilor. Este convins de stirpea rară din care se trage, căci aude cum zeul îl strigă îngrijorat, în timp ce el face gestul disperat de a renaște într-o “dragoste mare”, cum ar spune Nichita Stănescu, salvatoare și izbăvitoare, “lângă dureroasa taină a unei iubiri târzii, negociind prețul împărțășaniei”, cum încearcă să amăgească moartea poetul olimpien.

Refuzul de a îmbătrâni, de a accepta trecerea, alunecarea inexorabilă spre neant, este amânat prin prezența iubitei, ca o realitate compensatorie:” Nu-mi spune cât am îmbătrânit, / mă privesc mereu / în oglinda ochilor tăi” (**Nu-mi spune**).

Refuzându-și visul romantic, după cum am remarcat mai sus, poetul îl înecă într-o “tristă reverie”. Gestul compensator rămâne tot salvatoarea iubire care scapără ca o scânteie în suflet: “învelesc jăratul încă viu, cu emoția incolțită” (**Emoție**).

Deși tema iubirii nu este dominantă în volum, poetul o invocă drept scut împotriva morții, este regeneratoare, fie că e râvnită sau reînviată târziu, ea reprezintă “fluxul și refluxul orelor (...) îndrăgostite” (**Descoperire**). Semnul suav al iubirii este dat de ochii iubitei ca sursă de lumină care se revarsă într-o îmbrățișare “până la contopire; / O coloană vie / tremurând sub flori de cutremur” (**Îmbrățișare**).

Olimpiu Vladimirov nu este un sensual, deși sentimentul erotic este sugerat cu delicatețe, dar poate de aceea e mai profund, mai trainic, mai înălțător și purificator.

Există totuși în volum un nucleu ideatic puternic, am zice de cea mai mare intensitate, chiar dacă rămâne tot la nivelul sugestiei, care surprinde contopirea dintre căldura toropitoare a verii și trăirea extatică a sentimentului erotic. Momentul este surprins cu o mare gingășie și dăruire totală, sugerată de epitetul antepus “rumene șoapte” din același câmp semantic cu verbul a arde. “Amiezile verii / mi-au ascuns în palme sânii rotunzi, rumene șoapte ale iubirii” (**Rod**).

Surprindem o tendință centrifugă de ieșire din sine, din sine de aici și acum, aducând totul la el într-o contopire totală, visul cu viața, fantezia cu realitatea. Și nu poate fi altfel, căci “nimic din ce este omenesc nu-i este străin”, oricât de mult și-ar fi cenzurat emoțiile, sentimentul de împlinire nu este total decât prin iubire. Versurile sale dau senzația trăirii simultane, tinzând către esența lucrurilor. Trăirea rămâne totuși ambiguă, întrucât poetul își supraveghează atent mișcările sufletului, temperându-le cu „povara gândului”: “zăpada fărâmițează visele” sau “Măcar lumina mereu schimbătoare a chipului meu, să tulbure apele oglinzii” (**Măcar lumina**).

Lirica lui Olimpiu Vladimirov este construită pe forța latentă a cuvântului, dizolvat în virtuții magice. Privirea poetului se dedublează, vede dincolo de cuvânt, echivalentă a ochiul din frunte. Întâlnim în câteva poeme metafora “oglinzii” cu variantele ei stilistice: ape închipuite” și “metalul apei” toate devenind un mediu reflectant al unei realități ascunse privirii comune, relevându-se cu aceeași

discreție caracteristică: “mereu într-un echilibru precar oglinda apei care-mi poartă numele” (**Oglinda apei**)

Și dacă am aduna toate aceste bijuterii diamantine într-o clepsidră, am descoperi un suflet care pendulează între cer și pământ, între sacru și profan, între vinovăție și smerenie, între contingent și transcendent. O materie în disoluție, discret așezată în cumpăna cerului, în timp ce poetul își adună versurile „într-o nebuloasă stelară în jurul inimii” (**Versurile**). Refugiul în astral rămâne totuși o năzuință, o himeră pe care poetul a închipuit-o ca alternativa unei veșnicii imposibile.

De la un capăt la altul, volumul **Nimic mai mult** trădează un poet lucid care își acceptă destinul, jucându-se cu întâmplările vieții, mărunte sau esențiale, pentru că este trecător, trăindu-și cu înțelepciune felia de viață, bucurându-se deopotrivă de răsărit și apus, de pulsul nopții care “răvășită de atâta lună arsă, cerne cenușă de stele” (**Noaptea**), suportând destrămarea toamnei care “întârzie în privirile reci / cerul cu frunze și fluturi” (**Octombrie**), iar, în final, cu neputință “îmbrățișează zbuiciul și regretele și suferința dincolo de voință” (**Neputință**). Nimic mai mult!

Paul Sân-Petru – Tandrețe de primăvară

Tănase CARAȘCA

ÎNCĂ NU...

Încă n-am ajuns la
mormântul veșniciei în
care raza trimisă
aprinde lumina
lumii
ce noi o sorbim
în fiecare zi
conștient sau nu,
dar simțind-o,
sau poate nu...
Indiferent
de percepție,
ea nu se consumă
nicicum,
niciodată.
Lespedea goală a
Sfântului Mormânt,
crăpată de vreme sau...
vremuri,
este sufletul ce
ne mai dă o
speranță de viață...
Hristos a înviat!

FERUNZĂ VERDE

Salcia noastră,
primăvara doamnelor frunze
presate de iarna ce nu iartă
apare de Florii ca un far
ce călăuzește
omenirea
înspre mântuire.
Viața își are drumul
bătut în cuie.
Hristos a înviat !

MĂ BUCUR...

Mă bucur de viață
și încă
mă mai străbat
fiorii bucuriei
că dintr-o încâlceală
chiar și oarecare
mai pot să ies
învingător.

Mă bucur de viață
că eu
muritorul de rând
încă nu am murit
și pot să îngân
celor ce mai au răbdarea
să mă asculte
că viața
mai parcurge
prin mine
câte-un fior
ce dă sens
Luceafărului
Lunii
Lumii
Lui!

MĂRTURISIRE

Sufletul meu păcătos,
lumesc,
simțit intens prin
autocontrolul intern,
extern și imginar,
nu de cei ce mă cred
sfântul al 13-lea,
sau mă rog,
apostolul de rezervă,
din spatele crucii
care ar gândi că
ar putea fi el curat,
dacă n-aș fi eu o
propunere indecentă
pentru nemurire.
Eu sunt un muritor,
Doamne,
și soarta mi-o poate
modifica, să zicem,
nevasta sau...
...sau cine știe...
dar nicidecum
nu o să poată
să mi-o hotărască.
Îți încredințez Ție
Doamne,
sufletul meu și
viața
care atârnă
fluturând de
cuiul înfipt
în mâna lui Iisus Hristos
înviat din morți...
în slava Golgotei
însângerată cu ouă roșii.
Astup rana
deschisă Doamne,
cu viața mea...

Aurica ISTRATE

POTOPUL

Cum ar arăta leagănul copilăriei mele fără streșina ei împodobită de cuiburi de rândunele și ce farmec ar mai avea în fiecare dimineață deșteptarea fără concertul oferit de aceste divine viori însuflețite?!

Când eram copil, rândunelele și cuiburile lor erau sacre. Părinții ne spuneau că, cine se atinge de cuiburile lor nu scapă nepedepsit de Dumnezeu. Dacă vrăbiuțele mai erau uneori distracție pentru frații mei, rândunelele și cuiburile lor erau de neatins.

Noaptea trecută, am visat că rândunelele au părăsit cuiburile de sub streșină, au plecat și mi-au lăsat diminețile goale, tăcute și triste. Se repeta un coșmar trăit aievea.

Din primăvară și până toamna târziu, a tot plâns Dumnezeu peste biata Moldovă. Lacrimile lui, pâraie involburate, brăzdară de la un capăt la altul ogorul moldoveanului. Dusă de apă și vânt plutea agoniseala lui.

Văzduhul se înnegurează deodată, fulgere de foc brăzdează negura, iar bolta cerului se cutremură. Pădurea geme sub copacii ruși de furtună, livada jelește după fructele copacilor ei. Dacă gospodarul apucase să-și adăpostească orătaniile, porcii și vacile se zbăteau înfricoșate în spatele porții grajdului sau cotețului. Dacă însă le prinse prăpădul slobode, slobode urmau să plutească, duse de ape.

De pe câmp, dinspre pădure se năpustește asupra casei noastre, la răscruce de drumuri, puhoi de ape involburate, care aduc cu ele păsări, oale, copaci, unelte, toate de-a valma. Tata iese cu sapa în drum și încearcă să desfunde șanțurile, să facă lăcaș apei prin grădină, pe drum, să-și salveze casa, acoperișul. Mama intră în casă, aprinde candela, se roagă și ne pune și pe noi să ne rugăm să nu-și reverse Dumnezeu toată mânia asupra păcătoșilor de noi. Lua mama tămâie în cătuie și tămâia toată casa.

Apa depășește șanțul și intră în curte. Bucătăria de vară e în apă. Mămăliga, uitată pe foc, forfotește. Vântul scutură acoperișul de draniță al bucătăriei. Rafale tot mai puternice îi încearcă rezistența. Prin geamul odăii privim îngroziți. Acoperișul cedează. Vântul l-a agățat și l-a tras peste cap. Hornul s-a frânt. Jumătate zboară cu acoperișul, jumătate se năruie peste cuptor. Pisica țâșnește din cotlonul ei de după sobă, peste ce mai rămăsese din perete.

Mama revine în odaie cu cătuia în mână. Privește pe geam și se-ntunecă. Iese în fugă. Unde aleargă mama?

Acoperișul zace răsturnat peste șanțul și gardul vecin. Mama pășește pe el cu tălpile goale.

Se-ntinde să apuce cratița și polonicul ce stăteau agățate în cuie. Acoperișul e tot numai cuie. În urma tălpilor mamei ploaia sângerează. Apucă polonicul, dar cratița se pierde în vârtoare. Pe șanț plutește roșcata mamei. Înaintea ei, câteva cocoloașe de puf galben. Peste pod alunecă un trunchi de copac dus de apă. Se agață în acoperișul răsturnat. Acoperișul tresare, mama se clatină. Ochii și-i îndreaptă spre șanț. Roșcata era departe, n-o mai zărea. Copacul se zbate, acoperișul se zdruncină, mama se prăbușește.

Haine și carne se-agață în cuie. Ploaia-i de sânge. Ochii întorși către geam ne măsoară, ne soarbe. Mama-i Hristos răstignit pe acoperiș. O sabie de foc despică plopul din răscruce. Spre cer se aprinde o lumânare imensă. Mama încearcă să se ridice. Se-ntoarce spre noi, sprijinindu-se în cuie. Lumânarea aprinsă îi joacă-n obraz. De după gard, cu sapa în mână, apare tata. Gluga de sac, trasă pe cap, îi zboară. Măinile spre cap, spre obraji și le îndreaptă. Sapa e slobodă, plutește pe apă. Plâng mâinile tatei. Plângem și noi.

- Nu te mișca, Marie! îi strigă. Măi, Pavel... Măi, Băzule, măi! Hai de mă ajutați! Maria mea...

Mama se lasă încet, pe patul de cuie. Drumul din spatele casei e un râu. Tata și Băzu înaintează. Ajung la copac.

- Du-te și stai piedică, să n-o ia la vale. Eu am să eliberez copacul, îi strigă Băzu.

Tata e piedică vie acoperișului. Dacă îl va scăpa, îl va frânge. Băzu trage-n spre casă copacul. Acoperișul tremură. Mama stă nemișcată. Crengile-s încălcite în cuie. Mai trage odată. Copacul se desprinde și alunecă la vale. Tata pășește pe acoperiș. Se apleacă, o ridică în brațe...

- Roșcata, roșcata, îngână mama...

- Lasă Marie, lasă!...

Mămăliga, uitată pe foc, forfotește încă...

(din volumul "Măini adunate în poală")

Paul Sân-Petru – Gura lumii

Nichifor CRAINIC
(1889-1972)

Paula ROMANESCU
(traducere în limba franceză)

ÎNTUNERIC

Poate dincolo de stele
Poate dincolo de lună
Cum va reuși să-ți spună
Inima ce jar mă arde?

Nedestula mea credință,
Cârțiță fără vedere
Te tot dibuie-n tăcere
Ca-ntr-o smoală nepătrunsă.

Strig din turnul de ruină
Îndrăgît de cucuvele;
Glasul deznădejdiei mele
Șuieră-n spărturi prin beznă.

Unde ești de nu te năzări?
Cine ești de taci întruna?
Chinul meu de totdeauna,
Viu te simt dar nu știu unde.

Uriaș în întuneric
Fără chip și arătare,
Mă atragi din depărtare
Dar de-aproape mă cutremuri.

RUGĂCIUNEA DIN AMURG

Mă rog și pentru viii și pentru morții mei.
Totuna-mi sunt acuma părtașii și dușmanii,
Cu ei deopotrivă mi-am sfărâmat eu anii,
Și dragostea, și vrajba le-am împărțit cu ei.

Pe morți în rugăciunea de seară mi-i culeg.
Aceștia sunt ei, Doamne, iar eu, printre morminte.
Au fost în ei avânturi și-au fost pogorăminte;
Puțin în fiecare, în toți am fost întreg.

De viforele vieții ei sunt acum deșeți,
Dar dragostea? Dar vraja? Din toate ce rămâne?
Zdrobita rugăciune la mila Ta, Stăpâne,
Sunt și eu printre morți, rugându-mă să-i ierți.

Și, adunându-mi viii, la mila Ta recurg
Când crugul alb al zilei, pământul încunună:
Tu dă-le, Doamne, dă-le cu toată mâna bună
Târzia-ncelepciune din tristul meu amurg.

NUIT NOIRE

*Au-delà de mes étoiles,
Peut-être au-delà d' la lune,
Qui pourrait voir ce grand voile
De feu dont mon cœur en brûle?*

*Ma pauvre foi, taupe aveugle,
Te tâtonne dans la nuit
Du silence, comme dans une tombe
De goudron, inassouvie.*

*Je cris de la tour en ruine
Aimé par tous les hiboux;
La voix du désespoir rime
Avec la mienne au vide des trous.*

*Où es-Tu, Toi qui Te tais?
Qui es-Tu, Le jamais vu?
Ma déchirure de toujours,
Je te sens de plus en plus.*

*Toi, géant dans la nuit noire,
Sans visage et sans corps,
Tu m'attires comme un mirage
Mais, de près, Tu me fais peur.*

PRIÈRE DU CRÉPUSCULE

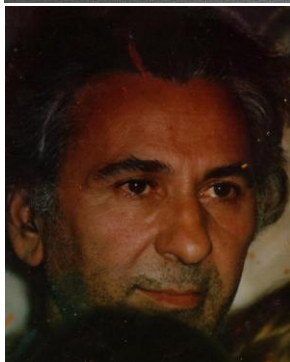
*Je prie pour les vivants et pour les morts,
C'est tout pareil, amis ou ennemis,
Avec les uns, les autres, j'ai partagé mon sort
Et l'amour, et la haine, et mes années aussi.*

*D'abord les morts, le soir, je les cueille en prière ;
Ils sont tous là, Seigneur, moi, parmi les tombeaux,
Ils connurent des élans du cœur, de la misère,
Je fus part de chacun, je suis entier par eux.*

*Les tempêtes de la vie les laissent indifférents,
Que reste-t-il de l'amour? Que reste-t-il de la haine?
Miserere, Seigneur, je suis un mort vivant
Entre les morts d'hier en disant ma prière.*

*Puis, entre les vivants, j'en appelle à Ta grâce
Quand, de feu du ciel la terre est couronnée:
Donne-leur, Seigneur, la triste et tardive sagesse
De mon triste et tardif âge de sérénité!*

Paul SÂN-PETRU

PERPETUA SĂGEATĂ LENTĂ

Inima lui tremurând în fața arcului întins, nimic în afara ordinii. Ea obișnuia să exerseze pe ținte vii, ca deliciu indispensabil al tinereții sadice cu vădite trimiteri la ceremoniile ancestrale. I se părea acum că ținta se mișcă imprevizibil, prea repede și dezordonat, așa, ca o țopăială îndrăcită pe care n-o putea stăpâni cu privirea alungită ca un fir pe vârful săgeții. Întâi și-a zis că e normal ca o inimă să se miște, că nimeni nu și-ar pune mintea cu o încremenită, dar asta era prea de tot. Ori era Ea prea obosită, ori dogoarea pământului tremura aerul ca pe un drapel transparent, ori întunericul face eforturi sporite de întunecare. Oricum, toate păreau a fi în defavoarea unei obișnuite reușite, iar Ea nu-și permitea să renunțe, dar nici să tragă pe alături. Mai fixă încă o dată năluca țintei și slobozi firul arcului. Zborul săgeții nu se văzu, nici ținta aceea pulsată nu s-a mai zărit, se spune că tocmai atunci un nor întunecase tot amurgul, dar El tot mai aștepta vârful săgeții să-i atingă pieptul, dar prea lungă așteptare îi tot diminuase sensibilitatea cârnii ca și un anestezic, încât nu mai simțise când și dacă s-a întâmplat impactul. El ședea tot în așteptare, dar cineva i-a spus mult mai târziu că Săgetătoarea deja a plecat, dar săgeata „a început adineauri să-și atingă ținta”. S-a uitat și El, a văzut-o aievea: vârful ei îi înțepase puțin pielea și continua să-l străpungă, dar neînchipuit de lent, cum ar traversa o noapte întreagă doar grosimea unui fir de păianjen. Se minuna și El, imaginându-și că tolba Ei de săgeți tocmai a fost bântuită de o sumedenie de melci, iar săgeata aceea s-a molipsit de băloasa lentoare a lor adunând în ea încetineala fiecăruia din ei. Sau poate, își mai zicea, nesiguranța ei prindea tot mai mult contur la gândul că Zenon a spus că o săgeată s-ar putea spune că nici nu se mișcă, de fapt, pentru că ea, în orice moment dat, se află într-un punct bine determinat din spațiu. Dar de ce nu a fost Ea ceva mai prevăzătoare cu acest antic sofist, să-i fi făcut complice cu ochiul și să-i fi spus: „Reformulează, te rog, pentru alții, teoria și lasă de partea mea practica, sau lasă-mi săgeata să se miște cât vrei tu de infim, așa, pentru prestigiul tău, ca o excepție, dar las-o să se miște”. Dar, își reveni El, se pare că așa a și făcut.

Trecuse o toamnă, vârful săgeții abia îi străbătuse un înveliș al inimii, dar continua cu o aceeași economie de mișcare. Trecuse și iarna, încă un anotimp și-o vară, săgeata se scâldea de-acum în sângele din miezul inimii, „lasă-mă doar să trec”, parcă îi spunea, „câtă rană de inimă nu s-a vindecat!, așa o să fie și acum...”, în timp ce ea continua să străpungă celălalt perete al ei, apoi cealaltă parte a trupului și nimeni n-a văzut vreodată o țâșnire atât de lentă prin pielea cuiva ca un glonț cu care și-ar împărți moartea doi soldați deodată găsiți unul peste altul. Spinarea

Lui rămase în urma săgeții condusă de metalice lacrimi prelinse împurpurându-i cămașa.

Săgeata cu două viteze se făcu acum din nou nevăzută, dar țintind, numai ea știa unde și pe cine.

O femeie cu un arc, ajunsă acum într-o cu totul altă parte a lumii, ședea cu fața către o nouă țintă mișcătoare, pe când săgeata nevăzută iute încetini, abia atingându-i spatele, Ea simți ceva ca o furnicătură, mai apoi ca o mușcătură de furnică. Cu ascuțitul săgeții aninat sub umărul stâng Ea țintea mai departe, nu-i păsa, era obișnuită cu atâtea săgeți ce-au tot străpuns-o din spate cu infinita lentoare a inerției și toate răsuflând afară pentru o nouă așezare în arcul încordat către o nouă țintă.

Închipuiți-vă că a trecut timp, cât vreți voi de mult, ori cât a vrut săgeata de puțin, dar chiar acum metalul a trecut cu bine marea caldă a inimii Ei drămuindu-i vremea când să-i treacă pieptul, să zicem că a și venit, femeia își va prinde vârful mijit cu două degete, cu unghiile, își va ajuta săgeata să iasă, o va șterge de coapsă și o va potrivi din nou în arc pentru a scurta ceva din stresul celui ce așteaptă țintit. Da, iată, așa e, dar și El ce-o fi căutând din nou în calea ei, incurabilul, nemuritorul! Dar ea a tras parcă mai cu milă, era clientul ei, uite că abia l-a ajuns, drumul cârnii îi era deschis ca un tunel de rămă prin pământ, de aceea omul va rezista și acum, mai sigur chiar ca prima dată. Dar totuși mersul săgeții e mult prea blând, nu mai are putere să înainteze decât până în miezul inimii, da, a rămas acolo, s-a oprit, a început deja să ruginească, n-a mai avut puterea s-o străpungă de tot, să-i ia rămas bun ca altă dată, ieșind, s-a oprit de preafamiliaritate și duioasă reticență, de aici epuizarea inerțială, oprirea săgeții, oprirea preamișcătoarei inimi de odinioară... Dar și El, ce-o fi căutat din nou în calea Ei, incurabilul, și adesea nemuritorul!

Paul Sân-Petru – Invitație regală

Viorel DARIE

Furtună cu fulgere și tunete

Era o altă zi de vară, splendidă, caldă, senină, netulburată de nori sau pale de vânt. Ionuț pierdu ziua cu nimicuri, ba jucându-se cu Motocel, pisiul, ba umblând în urma bunicii să vadă cum face ea treabă prin grajd. L-a mai luat bunica s-o ajute la plivit niște straturi de ceapă și morcovi. Nu prea era voia băiatului să facă treabă, dar bunica s-a jelit că o dor genunchii și spatele, de reumatism. Și-atunci, fiind băiat de suflet, cuminte și milos, începuse și el să plivească câte o buruiiană de prin straturi. Dar era o altă muncă care-i plăcea mai mult: se ducea în casă, aducea câte o găletușă cu apă, lua o căniță mică și turna apa la rădăcina fiecărei plante de răsad de varză, din stratul răsădit mai târziu. Într-adevăr, munca asta era pe placul lui.

Cam așa trecuse ziua, ba cu ceva muncă, ba cu joacă, ba cu plimbări dese pe uliță, apoi iar în casă.

Cerul era albastru ca o bijuterie prețioasă. Dar asta cam până spre după amiază, căci din spatele munților, dinspre miazănoapte și apus, răsăriră, rând pe rând, mici norișori rotunzi, care se înmulțiseră cam repede, împânzind cerul. Veneau și mai mulți nori, mai mari, mai întunecați. Și foarte repede, tot cerul se întunecă, se făcu numai bucle întunecate, năpădit de valuri-valuri de nori, împinși unii de către cei din spate, ce se tot revărsau spre cerul încă senin. Un tunet înfundat, îndepărtat, se auzi în surdină dinspre miazănoapte. De asemenea, o lumină scânteietoare brăzdă peste nori negri adunați în partea dinspre Tomnatic, muntele de la apus.

Dintr-o dată, vântul prinse putere, începu să clatine nervos crengile pomilor din livadă. Albinele soseau de zor de pe câmp, care cum puteau, să-și caute adăpost în stupii bunicului din grădină.

Fulgeretele și tunetele se întetiră din clipă în clipă, nori întunecați năvăleau vertiginos dinspre miazănoapte, trecând ca duhuri prevestitoare de rele pe deasupra casei și-a satului. La răsărit încă se mai vedeau vagi lumini de cer liniștit, dar asta pentru puțină vreme. Un fulger sfâșie cerul undeva pe aproape, și instantaneu sosi și-o bubuitură năprasnică. Bunica, care închidea de zor ușile de la grajd, intră panicată în casă:

-Doamne, apără-ne de fulgere! Dar unde o fi omul meu că nu intră în casă!

-Bunică, mi-e frică! scânci Ionuț, stând ghemuit pe pernă, speriat de-a binelea de cele ce se întâmplau afară.

-Unde stă omul meu! Nu-l mai satură de treabă!

Ploaia se porni în rafale, ca niște perdele de apă aduse de vânt puternic. Încă un trăsnet lumină năprasnic, urmat în aceeași clipă de o bubuitură fantastică. Se porni un potop de rafale de ploaie.

În sfârșit, când vijelia de afară cuprinse totul, valuri

puternice de ploaie și vânt zguduiau din rădăcini toți pomii, punând la grea încercare gardurile și acoperișurile casei, bunicul sosi liniștit în cerdac, de parcă nici n-ar fi urgia de pe lume afară. Intră în casă. Flaneau cea groasă, sură, de lână țurcană, și pălăria, erau learcă de ploaie.

-Mai, omule! De ce nu intri în casă când vezi ce-i afară! Vrei să te lovească fulgerul!

-Stai liniștită, femeie! De la vânt s-au răsturnat vreo doi prepeleci cu fân ... nu puteam să le las așa căzuți pe jos!

-Doamne! El se gândește mai mult la niște fân, decât la viața lui! Hapsân mai ești! Așteaptă să-ți aduc o cămașă uscată din odaia cealaltă! ...

Așa furtună n-a mai fost demult. Fulgere, tunete, vuietul rafalelor de vânt și ploaie, de nu vedeai nici la doi pași, năvăliră peste casele de pe creasta muntelui, dar și peste satul din vale. Doar Cel de Sus mai avea milă de oameni și de locuitorii satului. Ploaie - ca la sfârșit de lume: fulgere, tunete, întuneric de groază.

Ionuț, văzând așa prăpăd afară, mai să izbucnească în plâns la fiecare trăsnet cumplit, undeva la câțiva pași de casă. Sau când un fulger mare, aducea peste câteva clipe de așteptare un bubuit puternic, prelung, care cutremura pământul și casa. Cu greu îl linișteau bunicii:

-Roagă-te la Doamne-Doamne, să treacă furtuna, să ne ocolească urgia trăsnetelor!

După o jumătate de oră de furtună cumplită, urmată de potop de rafale de ploaie care inundară toată ograda și cărările, cerul, parcă, începu să se lumineze dinspre apus, fulgerele se mai răriră. Dar acum la miazăzi era prăpăd: fulgere mari cât cerul, bubuituri, întuneric și neliniște.

Ionuț mai stătea speriat în brațele bunicii, văzând cum bunica se roagă să treacă mai repede furtuna. Se ruga întruna de cum începuse trăsnetele.

-Nu trebuie să deschidem ușa acum, să nu facem curent, zicea bunica. Închide ochii, căci lumina fulgerelor strică ochii. Și nici nu trebuie să vorbim tare. Doamne, potolește urgia!

În cele din urmă, ascultând parcă ruga bunicii, furtuna se domoli. Doar un ultim fulger și un trăsnet cumplit, ca ultima salutare, răbufni undeva aproape. Apoi toate fulgerele, norii cei întunecați, se mutară în satele din aval. Nu după mult timp, cerul se deschise, apăruse soarele aplecat spre asfințit.

Ploaia se opri. Șiroaiele de apă din ograda s-au scurs la vale. Când se făcu liniște și soare, Ionuț cuteză să iasă pe cerdac, să vadă urmările furtunii năprasnice.

Încă mai luminau fulgerele în norii cei negri din depărtare, spre miazăzi. Dar tunetele soseau mai târziu, din depărtare. Soarele încă lumina în drumul său spre asfințit. Spre răsărit, peste rămășițele furtunii, apărură un uriaș curcubeu, cât jumătate de cer, cu o paletă splendidă de culori. Ionuț nu se îndură să nu-i cheme degrabă și pe bunici pe cerdac, să vadă curcubeul.

Da, curcubeul era de o măreție greu de descris. Ce minune!

(continuare în pag. 33)

Constanța ABĂLAȘEI-DONOSĂ

Valeriu Herța, cu o personală de grafică la Brăila

În ziua de 23 aprilie 2016 la Centrul Cultural Nicăpetre din Brăila, prin participarea unui nume public iubitor de artă, a avut loc vernisajul expoziției personale a artistului plastic **Valeriu Herța** din Republica Moldova. În deschiderea vernisajului a vorbit criticul de artă, doamna prof. dr. Maria Stoica și directorul Muzeului Brăilei "Carol I", domnul prof. univ. dr. Ionel Căndea.

Valeriu Herța s-a născut la 9 septembrie 1960 în satul Bardar, raionul Ialoveni. Domnia Sa este membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. A studiat la Institutul Politehnic (1977-1982) din Chișinău, Facultatea de Arhitectură Urbanistă. În perioada 1987-1997, este director al Școlii de Arte Plastice pentru copii în orașul Hâncești. Din anul 2009 până în prezent este Președintele Secției de Grafică a Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova și Vicepreședinte al Asociației Române pentru Ex-Libris. În anul 2004 devine Fondatorul Concursului de Caligrafie „Crinii Latini”. Este lector superior la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” și Membru al AIAP - UNESCO.

Despre expozițiile Domniei Sale aș aminti cele din Republica Moldova de Ex-libris în anul 1991, de grafică în anul 1996, de pictură și grafică din anii 2004, 2007, 2009 cât și cele internaționale după cum urmează:

- România în anii 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2003.
- Lituania în anii 1989, 1996, 1997.
- Franța în anii 1992, 1994, 1996, 1997.
- Belgia în anii 1995, 1997
- Italia în anii 1995, 1998.
- S.U.A. în anul 1995
- Japonia în anul 1997
- Croația în anul 1997.
- Spania în anii 1997, 1998.
- Portugalia în anul 1998.

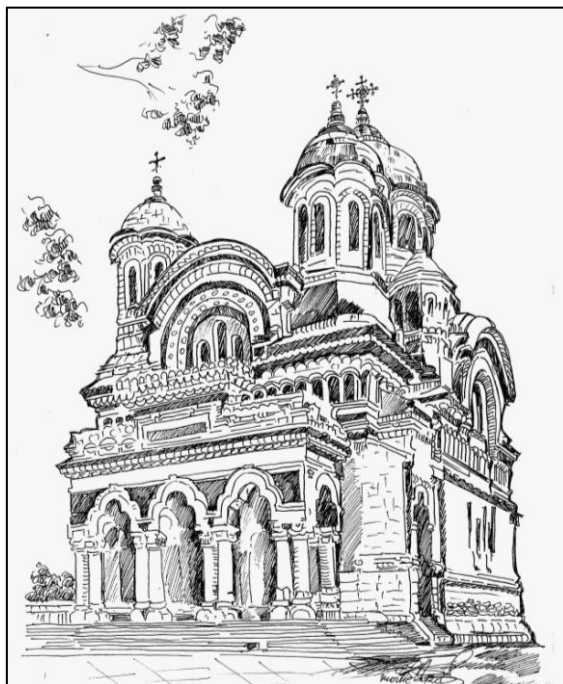
Valeriu Herța, este posesor a numeroase premii în Republica Moldova cât și în străinătate pentru grafică și Ex-libris. În anul 2006 obține Premiul I la Concursul de arhitec-

tură la amplasarea monumentului Mir-cea cel Bătrân din Chișinău. În anul 2007 obține Diploma acordată de Uniunea Arhitecților, pentru cel mai bun proiect al anului la nominalizarea „Monumente”.

Valeriu Herța, este un artist complex. Face pictură, grafică în peniță și acuarelă, linogravură, xinogravură, ex-libris, pictură pe sticlă, grafică digitală și o excepțională artă caligrafică. Expoziția prezentă pe simezele din Centrul Cultural Nicăpetre - Brăila, cuprinde peste 70 de lucrări executate în diferite tehnici; linogravură, ex-libris, desene în creion și tuș, lucrări de artă digitală și o excepțională artă caligrafică. Cu prilejul expozițiilor Domniei Sale ori a concursurilor la care a participat, Valeriu Herța, s-a impus printre practicienii de frunte la tehnicile pe care le abordează. Îl consider ca unul din cei mai sensibili graficieni la vibrațiile subtile ale luminii și umbrei prin lucrările executate. Acest lucru se datorează în parte și de buna cunoaștere a diferitelor tehnici pe care le abordează aducând albul și negrul ori culorile ponderate până la culmile unei simfonii polivalente de tonuri create prin linii extrem de fine, pete de culoare, ori acceptarea pe suprafețe cu hașuri în diverse direcții care dau o senzație extrem de plăcută ochiului.

Lucrările prezente în expoziția de la Brăila, ne dau posibilitatea să-i cunoaștem cu adevărat arta Domniei Sale, să-i prețuim creația și modul de gândire plastică care este extrem de dificil. Dacă pentru unii, arta grafică, ex-librisul ori arta caligrafică este o artă destinată pentru interiorul unei mape, această artă subtilă cu efecte rare și bine stăpânită, este arta care îl face pe artistul care o practică, inconfundabil.

Valeriu Herța, este un artist inconfundabil care merită apreciere și prețuire.

Georgeta MUSCĂ-OANĂ

Clipa tace ținuită...

Roșie hlamidă cade, biciul sfarmă carne sfântă,
Pângărita mână, crudă, fierul rece îl împlântă.
Freamătă mulțimea toată, cu smerenie sau ură,
Unii strigă bucuria, alții plâng neăgra tortură.

Țipă-n temniță izvorul, se despică piatra-n lacrimi,
Lunecând cu-nfiorare peste clipa grea de patimi.
Se frământă Universul, deschizându-se morminte,
Necredința-n spini se frânge peste albe oseminte.

Truda veacului se-aprinde și păcatul îl despică,
Arde mâna morții care peste cruce se ridică.
În pocalul biruinței, plânsu-nsângerat coboară
Și în ceasul nemuririi, grija lumii se strecoară.

Țipă fieru-ncins în rană... clipa tace ținuită,
Duh desculț încet se cerne peste lumea împietrită;
Se cutremură Golgota, piatra murmură o rugă,
Iar durerea ce tot urcă norii răzvrățiți subjugă.

De cruzime ne-nțeleasă și tâlharul se-nspăimântă,
Ridicând privirea-n ceruri, vede îngerii cum cântă...
Și sub zarea sfârtecătă, sub privire pironită,
Lancea tremură în sânge lângă crucea istovită.

Spre calea regăsirii

În busuic și smirnă ne spală de ispite
Și-ndreaptă-ne, Părinte, spre calea regăsirii!
Topește îndoiala din inimi chinuite
De patimi și angoase, de umbrele iubirii!

Șoptește-i înserării să stingă desfătarea
Culorii ceruite pe tâmplele damnate!
Să-i șteargă ochii lumii cu ruga și iertarea,
Să îndulcească plânsul speranței întomnate.

Ce tristă e lumina când fuge înspre noapte,
Dorind s-ascundă chipu-i de zâmbete imunde!
Și simte nepăsarea, minciunile din șoapte
Ce-i sângerează-n pleoape iernatice secunde.

În fibra necredinței o rază sângerează
Și mistuie-adâncimea privirilor păgâne;
Din sfera-ncețoșată simțirea evadează,
Dar ne-nțeleasă rană în urmă-i va rămâne.

Zbor oniric

Prin clăi de fân respiră octombrie cuminte
Și cu priviri rănite crestează simțăminte.
Condeiu toamnei saltă pe frunza arămie
Și scrie-o elegie cu rimă plumburie.

În zbaterea din mine mai trece visul încă,
Pășește cu sfială peste tăceri de stâncă;
Cu pălpâiri stângace din trup încet mă scoate
Și în galop uitarea se-așterne peste toate.

Spre astre se deschide o poartă nevăzută -
Cu brațele dorite, cu bucurie mută,
Mă prinzi în zbor serafic și-n liniștea-stăpână
Pe-acoperișul lumii ajungem mână-n mână.

Știi că mi-e dragă luna, îmi spui c-o pot atinge...
Îi simt suflarea albă, în palme se prelinge.
Prin cruguri nedormite, cu sunet de altare,
Mă sprijini de-argumente, mă scapi de încordare;

Iar pe tipsii albastre, la tâmpla unei stele,
Îmi lași felii de lună... să mă înfrupt din ele.

Cântecul luminii

Când luna medita pe-al noptii ram
Și se-oglindea în vraja mării,
Pe-o foaie de lumină căutam
Să scriu poemul înălțării.

Purtam pe brațe petecul de cer,
Strângeam la piept povești din stele.
Prin ploaia care se isca-n eter
Zburdau metafore rebele.

Se scuturau de straiul ancestral,
Sorbeau răcori din azalee...
Le culegeam de pe-al simțirii mal
Și le zideam într-o idee.

Un cânt suav trezit în galaxii
Înnobila a noptii strună,
Iar eu, sub pașii notelor târzii,
Scriam cu razele de lună.

De n-ai fi fost tu, poezie!

De n-ai fi fost tu, poezie,
Să-mi picuri liniștea în noapte,
Să-mi sfășii truda sângerie,
Să-mi potolești dureri necoapte,

Să îmi aduni din tălpi toți spinii
Și umbra din cuvinte sfinte,
N-aș fi-nvățat ruga Luminii,
N-aș fi privit spre înainte.

Aș fi rămas un gând... un nume...
Un pas infirm orfan de vrere
Și învelită-n foi de brume
Aș sta sub lespezi de tăcere.

Scăpând de-a lacrimii robie,
Mă-ndemni să mai privesc în mine,
S-arunc în flacăra-ți zglobie
Trăiri ce-mi par a fi străine.

De n-ai fi fost tu, poezie,
Aș fi un glas cu șoapte frânte
Și-n iarna aspră, timpurie,
O harfă ce-a uitat să cânte.

fereastră deschisă și își dădu seama că mama sa deja făcuse curat în camera lui. Cărțile aranjate în bibliotecă, cămășile călcate, pantalonii și șosetele strânse de pe jos, patul cu așternuturile schimbate... își privi mama uluit cum face de mâncare. Își aminti de cearceaful de noaptea trecută ud și plin de urme. Se apropie de mamă și o sărută ca și cum s-ar fi scuzat. De multe ori se întâmpla ca Studentul să înțeleagă mama înainte ca aceasta să spună ceva. De exemplu, uneori dimineața înainte să plece la liceu, pierzând o grămadă de timp căutându-și cheile printre cărți și caiete, mama îl privea gândind: "Oare când te maturizezi și tu? Acum ești profesor. Poate ar trebui să-ți faci o familie", iar Andrei aranjându-și freza cu gel se trezea replicând cu voce tare: "-Poate îmi convine să fiu așa până la sfârșitul vieții." Își săruta mama și ieșea val vârtej pe ușă cu o cană de cafea în mână, înconjurat parcă de o melodie de blues.

-Am făcut curat în camera ta, îi zise mama și Studentul simți un ciocan în cap.

-...

-Era o domnișoară în pat. A plecat. A lăsat un bilet.

- "Ne vedem diseară. Să nu comentezi. Katya", citi Studentul.

-Este rusoaică?

-Nu, e moldoveancă, dar vorbește rusește.

-Am auzit-o aseară, îi spuse mama alegând fasolea, fără să-l privească pe Andrei, iar Andrei simți o altă lovitură de ciocan în moalele capului pentru că îi cerea Katyei să vorbească rusește ca să-l excite.

-Știi, eu am fost orfană... nu am avut posibilitățile tale, îi zise mama cu sufletul greu de amintiri. Nu am citit ca tine, dar cred că ești... pe un drum greșit.

-Am să fac ordine în viața mea, îi spuse deodată Andrei mamei îmbrățișându-i capul. Te rog, iartă-mă, și o ținu strâns pe mamă câteva clipe. Aceasta închise ochii și se lăsă în îmbrățișarea fiului strălucind. Andrei spălându-și fața în baie își urmărea, prin ușa întredeshisă, mama cum curăță vasele înainte să facă de mâncare și deodată gesturile mamei atât de simple, atât de obișnuite, deveniră grele, încete, misterioase și Studentul privindu-și mama pregătindu-i de mâncare, își dădu seama că niciuna dintre femeile tinere din viața lui nu i-a făcut niciodată de mâncare. Și asta într-adevăr ar fi un criteriu de selecție. Dacă o femeie, apropiindu-se de bucătărie, pregătindu-i prânzul, i-ar stârni o reacție de dezgust, femeia aceea s-ar elimina singură, nici nu ar putea-o atinge, ar deveni alta.

-Sigur că da, își zise Andrei alergând spre școală. Am să le pun să-mi facă de mâncare și atunci, atunci voi vedea adevărul, toate ambiguitățile se vor da la o parte ca niște perdele de fum, ceața se va risipi și voi vedea, voi vedea continentul așa cum este el. Voi vedea Atlantida! O femeie de serviciu se dădu la o parte din fața profesorului părându-i se că acesta încercase s-o sărute.

-Voi vedea sigur Atlantida, îi strigă Andrei intrând în clasă, ridicând catalogul.

Seara însă îl găsi trist pe Student în camera sa pentru că deja blondă și roșcata nu trecuseră testul. Numai cât se îndreptară spre bucătărie și Andrei le opri, spunându-le că trebuie să plece la televiziune, e nevoie de el pentru o intervenție de ultim moment. Sigur că da, o să le sune el, dar astăzi nu se mai pot vedea în niciun chip. Acum stătea lângă Katya care-i mângâia ceafa și se

gândea că mai bine nu ar pune-o să facă de mâncare, pentru că dacă ar simți dezgustul inundându-i sufletul, atunci ar rămâne chiar singur și dacă ar renunța la Katya s-ar simți singur, dar singur pe întreaga planetă. Dar dacă această femeie, care se apropie cu ochii ei asiatici de tâmpla lui, cum se apropie un vânător de ghețari cu sulița pregătită să lovească o focă, dacă această femeie i-ar face totuși de mâncare și mâncarea ar fi bună, poate ea e femeia vieții lui, poate ea este femeia pe care o caută.

-Mai ții minte ceva din copilărie? întrebă deodată Andrei, și Katya se dădu un pic în spate să-l privească mai bine.

-...

-Eu nu-mi amintesc mare lucru - citeam tot timpul, îi șopti Andrei. Cred că citesc dinainte de a cunoaște alfabetul. Sunt un mare cititor. Dacă de exemplu am pleca în Siberia, la ai tăi să vânam balene?! Ne-am face un iglu și am trăi fericiți.

Katya începu să râdă.

-Dar nimeni din neamul meu nu a vânat balene niciodată. Mama a lucrat la o fabrică de conserve de pește, iar tata era pădurar, creștea reni. Ce să caute balenele în Siberia?

-Mă gândeam teoretic, zise Studentul închizând ochii, dacă nu ar fi mai bine să mâncăm ceva.

-Asta da, spuse Katya, dacă vrei îți fac o omletă și se repezi în bucătărie, iar Studentul după ea, urmărind-o cu atenție, era chiar bucuros că nu simte nimic. Numai că deodată când Katya începuse să bată ouăle cu o furculiță o senzație de vomă îl zgudui amețindu-l.

-Vai de mine, trebuie să plec, zise Studentul privindu-și ceasul. Am uitat de televiziune. Am o emisiune. O să iau repede un taxi. Te las în drum. Hai vino, zise Studentul trăgând-o după el. După ce o lăsă pe Katya la căminul studentesc, Studentul își cumpără un pachet de țigări și o luă spre faleză, spre șiragurile de restaurante strălucitoare ca niște bijuterii învăluite în șlagăre. Trăgând din țigară și privind fluviul alunecând ca o sabie în teaca unui războinic, Studentul zâmbi trist, amintindu-și cum făcea analize obositoare despre aceste femei care până la urmă îi stârniseră dezgustul. Toate aceste analize deveniră deodată complet inutile și absurde, uscate și reci ca niște pietre.

Deodată se trezi privind spre o siluetă din fața lui de parcă ar fi cunoscut-o. Silueta se opri și privi zâmbind înspre Student iar cineva de lângă siluetă salută:

-Bună seara, domnule profesor.

-Bună seara, zise Andrei apropiindu-se de cuplu, recunoscând un fost elev și deodată o văzu de Dansatoare lângă acest fost elev.

-Acum locuiesc în Spania, îi zise elevul.

-Aha, făcu Studentul încercând să-și amintească numele lui, zâmbind stingher spre această femeie de o frumusețe tulburătoare cu privirea plină de nestemate...

Nici nu reușea să participe la discuție pentru că uluit se uita la fostul lui elev și se gândea oare

(continuare în pag. 34)

Diana Teodora COZMA

Somn

Spre meridianele viselor e greu să te îndrepti
cu ochii deschiși...

ești străpuns de glasul șocant al unei viorii
în miez de noapte, căci strunele i-au rămas
dezacordate și neatinsse de multă vreme.
simți cum pleoapa ți se îngreunează,
cum pupila se micșorează...

Îți imaginezi cum somnul își deschide brațele
doar pentru a te primi, dar sunetul viorii bântuite
îți cutremură timpanul.

Apoi, vrei să te transformi într-un greier, să iei vioara
și să o acordezi după ureche ca să poți cânta până ce
adormi

.....

Ce idiot trebuie să fii ca să-ți dorești cu ardoare să adormi,
când toată lumea dansează în spatele tău tango
în miez de noapte
și se îmbracă în haine grotești, pe deasupra și scumpe,
de-a dreptul hilare!

Ce tangou superb! E-un dans nebun al desfătărilor....

Nu mai bine te-ai legăna și tu puțin
în văpaia focului aprins?

Poate așa, vei reuși să dormi liniștit.

Eclipsă

Eclipsa de lună mă transformă în ceea
ce nici eu nu credeam c-am să ajung
sunt precum un fir de nisip în bătaia
vântului meschin ce mă desparte de
seva brută a pământului tată.

acesta, mă împrăștie în locuri pribegite
unde grotle reci ascund în întunecimea lor
oglinzile paralele ale neființei iar sticla lor
sângerie și rece surprind perfect chipul meu
demonic...

Dintr-o dată simțeam în mine o putere
ciudată care lua dimensiunile unui câmp magnetic
căci toate obiectele de care mă apropiam intrau în
posesia acestei forțe uriașe care a pus stăpânire pe
ființa mea.

viața din mine parcă se scurgea ca un izvor nesecat
începând chiar să-mi creionez conturul morții cu
mâna fatalității care azi nu mă mai ascultă.

.....

Eclipsa e o altă metamorfoză a ființei mele
cu fiecare eclipsă de lună devin un alt om, mă
regăsesc într-un alt om, și-acela e demonicul
din mine!

Despre Întuneric

Mă atrage întunericul la fel cum mă atrage lumina.
Cu toate acestea, l-aș separa de noaptea
și bezna morbidă, căci întunericul e altceva!

Nu l-aș putea închide într-un borcan cu formol
și nu l-aș putea modela niciodată chipul din lut.

Îl vreau intact, neatins și veșnic tânăr!

Îl vreau doar pentru mine!

Cu siguranță, el m-ar înțelege de ce nu vreau să-l
împart cu nimeni, deși eu nu înțeleg.

M-ar înțelege de ce mă cert cu luna,
care-l strânge-n brațe

și care-l strigă încontinuu Tată!

M-ar consola și m-ar primi cu tandrețe
în brațele reci

Căci îmbrățișarea lui m-ar face

să dansez tango prin ploaie,

chiar dacă nu mă pricep și cu siguranță

mi-aș rupe mâinile

și picioarele... mi-aș pierde chiar și văzul

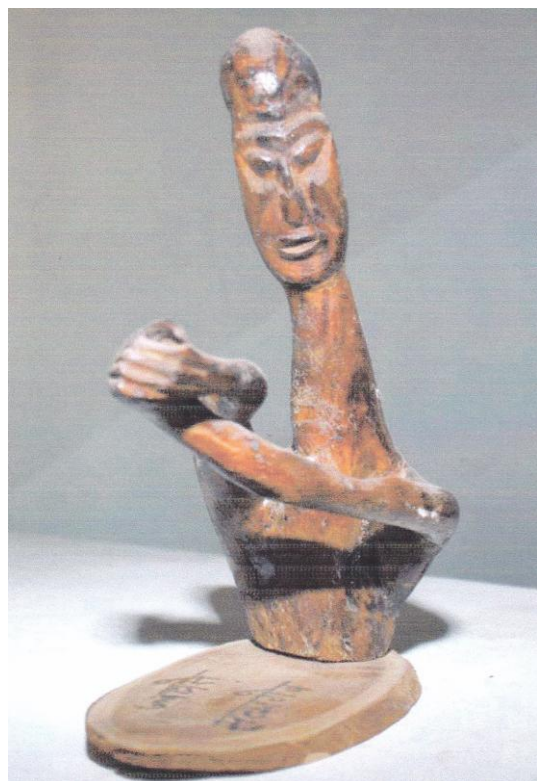
Iar atunci... aș vedea doar negru

prin pupilele dilatate

Negru, mult negru, noian de negru...

Te-aș vedea pe Tine, Doamne

În toată întunecimea Ta!

Paul Sân-Petru – Budha în reclusiune

Lucia PĂTRAȘCU

PASĂREA DE GHEAȚĂ de Ștefania OPROESCU

Volumul de versuri „*Pasărea de gheață*”, Editura ATEC, Focșani, 2015, 90 de pagini, este cea mai nouă carte de literatură a scriitoarei și publicistei Ștefania Oproescu, de la debutul său editorial cu versuri, „*Nașterea perpetuă*”, în 1996, urmat de „*Potcoave de catifea*”, în 2001, „*Aria de acoperire*” proză (forma liliput) 2003, „*Singurătatea nisipului*” versuri 2004, „*Poezii*” (forma liliput), 2004 „*Bila magică*”, proză, (forma liliput), 2005, toate la Editura Zedax, Focșani. Urmează „*Zăpadă Neagră*”, proză scurtă, Editura Valman, Rm. Sărat, 2007, apoi volumele de poezie „*Delir în curcubeu și alte poezii*”, Editura Valman, Rm, Sărat, 2007, și „*Noapți în clepsidră*”, Editura TipoMoldova, 2011.

Volumul „*Pasărea de gheață*” adună 62 de poeme însoțite cu opt ilustrații florale. Titlurile poemelor așezate aleatoriu după voința și preferințele autoarei, grupează teme diferite despre viață, dragoste, existențialism semnificativ, căutări, veniri, plecări și reveniri. O viață, care începe, ființează și se încheie ca o iubire în care: „*Au început amănările să nu mai încapă în cadrane, se suprapun una peste alta, / locul visărilor este ocupat / de mușgaiul cuvintelor căzute...*” (Sperietori, pag. 18).

Ștefania Oproescu, este o poetă pe care o simțim rămasă captivă în dantelăria simbolistică a *cuibului-cuibarului*, ca stare de nidație-ființare și a *sorbului*. Între ele, simbolul *zborului* cu toate fazele sale. *Cuibul*, în care se zămislește dorința ascensională a zborului, a plutirii, a planării, deoarece „*Există, însă, / ceva fără contur, / mereu pe acolo, / o adiere blândă peste rătăcirile mele, / ... / ca zborul unei păsări înflorind aerul / în coroane de mirt...*” (Zbor înflorit, pag. 83). Apoi întoarcerea în același cuib, ca loc ocrotitor al iubirii în care „*N-o să mai las înăuntru nicio uitare...*” (Lagună, pag.12). O adevărată fascinație a cuibului „*De n-aș fi cascadă, / aș putea fi cuib / în care ți-aș adăposti / toate visele*” (Cuib, pag.19), în care această „*...pasăre...de sânge rătăcită în zbor, căutându-și ieșirea*” (Moartea păsării de gheață, pag. 7) s-ar întoarce „*...până în marginea cuibarului / unde zămislișem de atâtea ori / raze de lumină.*” (Cădere, pag. 20), pentru a afla din nou calea spre intensitatea a tot ceea ce este frumos, emoționant, înălțător, ca într-o poveste de iubire, în care „*se făcea că zburam unul lângă altul / cu aripi de frunze ...*” (Vis, pag.8). *Sorbul* este un simbol încărcat de multiplele sale semnificații. Fie că este *sorbul de lumină* „*Sorbul luminii / pornește avalanșe de labirinturi...*” (Tatuaje, pag.82), fie că este *sorbul de apă*, „*vârtejul morții ca un sorb*” periculos și definitiv (Coșmar, pag 69), fie că este *sorbul de vânt* care se deplasează cu

viteză, propagându-se sub formă de vârtej., precum „*...alte care de foc circulă prin cer, / în șoc de tunete, cară iluzii / dintr-un loc în altul*” (Adevăr, pag. 23).

Dacă este adevărat că *Poezia* este o stare, o trăire legată de atitudinea verticală (și este!), iată că avem în față versurile doamnei Ștefania Oproescu, adunate într-o poezie senzorială „*Tăcerile de dinainte nu mi le amintesc. / Erau amare sau dulci, / erau alintătoare sau loveau învelișul cuvântului așteptat.*” (Tăceri, pag.78) a planării, a visului cu trezirea din mrejele sale (*Pe altar, dimineață, o pasăre moartă*) (Pasărea de gheață, pag.84), o poezie a memoriei „*Doar amintirile rămân / singurul zbor permis / prin memoria îngerilor căzuți / după zmulgerea aripilor*” (Memoria îngerilor căzuți, pag.28) și, mai ales, o poezie a întoarcerilor...O întoarcere *acolo*, „*Până în pântecul altei lumi*” (Sete, pag. 80), unde iar întâlnim alt simbol al sorbului, *sorbul mării* ce desparte cele două lumi, după ce „*La facerea lumii / rana din care s-a desprins viața / a rămas deschisă pentru întoarcere;*” (Adevăr, pag. 23) Și apoi o întoarcere *aici*, „*în cuibul încă încercănat de vise, / adunate din resturile altor înmuguriri*” (Retragere, pag. 81), în care universul interior

(continuare în pag. 31)

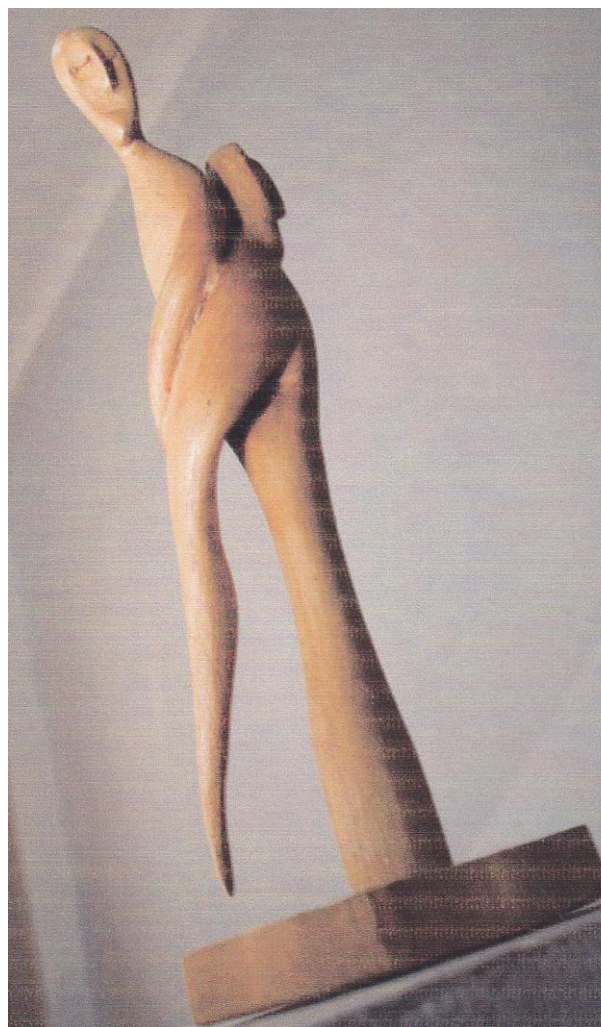
brodat pe canavaua trăirilor omului real, înflorită sau învolburată uneori de concretețea biografică, o îndeamnă pe autoare să plutească, asemeni *păsării de gheață*, în imaginarul liric, de vis, împodobit surprinzător cu „*seva lui înflorită*” (*Rătăciri*, pag. 14). De parcă, asemeni lui Ghilgameș, cel care, într-unul dintre cele mai vechi poeme ale lumii, căuta viața fără de moarte, Ștefania Oproescu nu ostenește a încerca să afle calea prin care poemele sale, exprimând trăiri atât de intense, ar putea rămâne în inima cititorului ca un semn perpetuu, ca o pasăre îndrăgostită de zbor.

Poeta redevine copil, nu copilul mic și neajutorat, ci ființa aceea pură și puternică „*...m-am întors în tărâmul cald / unde locuiește copilul Sisif / care mătură neconținut / cu mătura de nuielă înmugurite / frunzele căzute în păduri...*” (*Jertfă*, pag. 68), copilul care acceptă plecările și „*înălțând ruguri pe care plecații / oferă absențelor jertfe de vânt*” (*idem*), conștientizează, desigur „*...necurmata întoarcere a visului / pe altarul de lumină / al apropiatei înălțări*” (*Resemnare*, pag.52), întrebându-se retoric: „*Doamne, / mie cine o să-mi mângâie neființa?*” (*Nimeni*, pag.48). Pentru că această poetă înțelege efemerul existenței amenințate, întrucât „*vremea ruinelor stă la pândă / amușinează trupul învins / de regrete ce viermuie / prin carnea încă nesupusă...*” (*Umbre*, pag.77) și, prin glasul mamei, a aflat deja că așa se întâmplă mereu, că vine o vreme când „*Nu mai e apă, nu mai e viață, nu mai e nimic...*” (*Ultimul dialog*, pag. 54). Pe măsură ce versurile se aștern pe coala albă, poeta intră într-un ritm emoțional, insuflat de visul care poate fi uneori înșelător și atunci, așa cum „*...ziua pășeste în ritmul ei suspendat în abis*” (*Masca*, pag.71), ființa sa poate suferi transformarea definitivă „*Ca pasărea de gheață mă voi topi / sub îndrăzneala / de a-mi fi apropiat prea mult zborul. De lumina ta înșelătoare.*” (*Îndrăzneală*, pag. 70), urmând același ritual al plecării și al revenirilor.

Universalitatea trăirilor exprimate într-un periplu de viață „*...între pontonul de venire și cel de plecare*” (*Tentații*, pag.74), trăiri presărate cu amăgiri „*Tentații înmuguresc în dulceața păcatului: / riscul alungării din rai / colorează monotonia rânduielii.*” (*idem*), aceasta este *linia melodică* pe care poeta Ștefania Oproescu plutește împreună cu versurile sale, precum aripa unei păsări visătoare, dorind să uite că este o *pasăre de sânge*, care se poate transforma într-o *pasăre de gheață*, ce s-ar topi în efemerul stărilor afective, dacă și-ar uita menirea sa de *pescăruș albastru* al gândurilor frumoase, ce tind spre *pasărea de foc* purificator a împlinirilor depline.

Vor fi fiind scrise aceste versuri pentru apărarea unui suflet ingenuu în fața acestei vieți plină de neprevăzut „*Pe aici trage mereu viața o linie... / Uneori adună, alteori scade / prezentul cuprins în cifrele lui...*” (*Masca*, pag.71) sau este o poezie care vine din frigul iernii ca un musafir neașteptat să se încălzească la acea „*...aromă de chihlimbar, / răspândită de fosforul vetrelor aprinse.*” (*Arome de iarnă*, pag. 72)? O întrebare ce va rămâne plutind peste nedumeriri ca „*...și noaptea aceasta / inutilă ca un ogor sărat.*” , ca „*...și ziua aceasta / răsărită din desfrunzirea gândului*”, ca „*și nebunia aceasta / în care ...pâlpâie fulgerul de la inimă până la plâns.*” (*Melancolie*, pag. 47).

Aceste pagini, cu tentă erotică în multe dintre versuri „*Umbla gândul meu hămesit după tine / cerșind... adulmea mirosul trupului tău... simțea deja căldura însoțirii cu uitarea...*” (*Troiene*, pag.39), pline de sentimente cotradictorii afectate de împlinirile iluzorii și pierderile definitive, se citesc tandru, cu emoția căutărilor lacome în a descoperi profunzimea gândurilor, a trăirilor, într-un anumit segment de viață, în vremea când „*În cuibare, măregele de ouă verzi / stau să pleznească*” iar (*Primăvară*, pag.60), deoarece, prin încărcătura emoțională deosebită, îți dau aripi, asemeni pescărușului albastru, să zbori și să visezi împreună cu poeta Ștefania Oproescu. Când din ne iubire totul se poate transforma într-o iluzorie *pasăre de gheață*, ce se topește în cuibul palmei atunci când „*...învelită-n culori, / rătăcită din roiul visului / m-a ales să-i alin plecarea din clipă / cu basmul focului sacru*” (*Moartea păsării de gheață*, pag.7), ființând numai în lumea visului, simbolul metaforic al păsării *ospătează* „*...halucinația eliberării*” (*Ultima clipă*, pag.27) spre „*...necurmata întoarcere a visului / pe altarul de lumină / al apropiatei înălțări*” (*Resemnare*, pag.52) într-un zbor plin de speranțe spre o lume lirică împlinită.

Paul Săn-Petru – Samariteanul milos

Nicolae Alexandru POPA

Micul Pescar

Era o zi frumoasă de vară. Soarele zâmbea puternic pe bolta cerească și alunga din răspuțeri norii ce-l incomodau. Trecuse abia o săptămână de la terminarea cursurilor și stăteam nerăbdător pe băncuța din curte în așteptarea bunicilor.

Aproape de ora prânzului bunicul ajunsese, dar spre surprinderea mea, singur. L-am invitat în curte și l-am întrebat imediat de ce nu a venit și bunica. Din spusele lui, bunicuța mea mă aștepta la țară cu bucate alese și îmi pregătea de zor prăjiturile preferate. Bunicul adusesese câte ceva pentru noi, l-am ajutat să le ducă în casă, am luat masa și după trei ore și jumătate mi-am luat bagajul și am plecat alături de bunicul meu într-o mini-vacanță la țară.

Pe tot parcursul drumului l-am întrebat pe bunicul meu dacă mai pescuiește, deoarece eram foarte nerăbdător să-mi încerc norocul la pescuit. Acesta mi-a dat un răspuns pe placul meu și am numărat fiecare minut până am ajuns. Bunica ne aștepta la poartă cu mare entuziasm, ne-am îmbrățișat ca pentru un an întreg și am intrat în casă. Într-adevăr, bunica lucrase din greu și rezultatul a fost unul trecut peste măsură. Toată seară am petrecut-o în jurul mesei alături de bunicii mei, povestind și spunându-le despre situația mea școlară. Întrucât în anul școlar ce se terminase de curând am fost premiant, bunicul mi-a spus că drept răsplată mă va lua cu el la pescuit. Toată noaptea n-am putut închide un ochi, gândindu-mă la ziua de mâine, la noile undițe pe care bunicul le confecționase, și, nu în ultimul rând, dacă voi prinde ceva... Acest gând mi-a răscolit în minte amintiri de la mini-vacanța trecută și eșecul pe care l-am avut la pescuit, întorcându-ne acasă doar cu trei peștișori...

Soarele se pare că fusese alături de mine toată noaptea, întrucât și-a trimis razele luminoase către noi dis-de-diminează. Camera mea a fost luminată complet în doar câteva secunde și un sfat interior mă îndemna să mă ridic din pat și să mă pregătesc pentru această zi importantă pentru mine, și, de ce nu, triumfătoare.

După ce am servit micul-dejun, m-am dus să-mi ajut bunicul la pregătirea ustensilelor pentru pescuit. Le-am pus în portbagajul mașinii și am pornit către locul special amenajat pentru pescuit. După numai treizeci de minute am ajuns la destinația noastră și ne-am instalat rapid, pregătindu-ne temeinic.

Spre surprinderea noastră, în timp ce ne așezam mica „tabără”, zeci de persoane pasionate de pescuit și-au făcut apariția în zonă. Bunicul s-a dus să se intereseze și a aflat ca astăzi este o zi specială, este ziua destinată pescarilor pricepuți, fiind un concurs intitulat „Marele Pescar”.

Când am auzit minunata veste, m-am bucurat foarte

mult și l-am rugat pe bunicul meu să-și dea toată silința pentru a câștiga trofeul „Marele Pescar”. Bunicul mi-a ascultat rugămintea și a întins undița, așa cum și ceilalți participanți au făcut.

Treceau 15 minute, 20, 40, 50 o oră... Nimic. Eu începeam să mă descurajez, nu credeam că ne vom întoarce cu ceva acasă și mai ales că nu vom câștiga, întrucât ceilalți aveau destui pești și i-am propus bunicului să plecăm. El însă mi-a propus atunci să fiu atent, calm și să aștept. Mai trecuse o jumătate de oră... În acel timp i-am spus bunicului că avem ghinion și nu vom prinde nimic. Bunicul a stat puțin pe gânduri și a spus să ascult cu mare băgare de seamă. Și acum îmi aduc aminte cuvânt cu cuvânt povestea sa: „Era odată un țaran chinez, foarte sărac, dar deștept. Își lucra din greu pământul cu fiul său. Într-o zi fiul îi spuse: Tată, ce ghinion, calul nu a venit la muncă astăzi. Pentru ce numești asta ghinion? răspunse tatăl. Să vedem ce ne aduce ziua de mâine. După câteva zile calul reveni însoțit de o minunată iapă sălbatică. Tată, ce noroc pe noi! exclamă fiul. Calul nostru ne-a mai adus un ajutor. De ce numești tu asta noroc? răspunse tatăl. Să așteptăm să vedem ce ne aduce ziua de mâine. Câteva zile mai târziu, fiul vru să încalece calul cel nou, dar, acesta, neobișnuit cu asta, se împotrivi și-l trânti la pământ. Fiul își rupse un picior. Tată, ce ghinion! Mi-am rupt un picior. De ce numești asta ghinion? Să vedem ce ne aduce ziua de mâine. Băiatul nu era convins de filozofia tatălui și plângea în patul său. Câteva zile mai târziu, trecură prin sat trimiși ai regelui în căutare de tineri pe care să-i ducă la război. În casa bătrânului țaran văzură doar un tânăr cu piciorul rupt și-l lăsară în pace. Tânărul înțelese atunci că nu trebuie să consideri ca fiind absolute nici ghinionul, nici norocul, ci trebuie să-i dai răgaz timpului, ca să vezi dacă un lucru este bun sau rău...”.

După terminarea poveștii i-am spus bunicului că am înțeles mesajul transmis și voi încerca să fac la fel. Chiar dacă mai trecuse o oră, nu m-am descurajat și continuam să-l sprijin pe bunicul meu. La un moment dat undița s-a mișcat și spre fericirea mea prinsesem un peștișor. Cu toate că era micuț, m-am bucurat și am continuat să sper. Încă unul, încă unul și tot așa... Numai pești micuți. Contracandidații noștri rădeau și spuneau că vom câștiga cu siguranță concursul, dar niciodată acesta, ci unul, dacă ar fi, „Micul Pescar”. Atunci m-am simțit foarte prost, dar bunicul mi-a alinat suferința, aplicând drept tratament un antidot excepțional: „A fost odată o piatră mare, mare și înțepită bine în pământ, și jur-împrejurul ei crescuseră mușchi frumoși, verzi, de-ți era mai mare dragul cât de bine se odihnea și cum era de lătită în locuința ei bogată, de unde, ca o crăiasă, își înălța capul și se uita împrejur. Cum s-a întâmplat odată, cum nu, destul că un firicel de ghindă, alungat de furtună, a căzut într-o zi și s-a lovit de piatră. Ah, ce tare ești, așa m-am lovit de rău, că acuș mă zdrobeam în bucăți!, șopti micuța ghindă.

(continuare în pag. 33)

Ha, ha, te cred, dar ți s-a-ntâmpat chiar bine, ca să te înveți minte să nu fii așa nepricepută să te izbești de mine. Sau nu știi tu că eu sunt piatra cea mare și puternică, iar tu – o ghindă amărâtă! Ha, ha, ha! Râsul acela și cuvintele aspre o treziră pe micuță din durere. În căpușul ei tânăr năvăleau fel de fel de gânduri. Până la urmă, îi spuse pietrei: E adevărat că tu ești mare și puternică, iar eu amărâtă și săracă, dar și din mine se va alege ceva dacă mă voi sili cu diligență și dacă voi avea inimă bună și curată. Știu eu aceasta de când eram acasă, bătrânul meu tată mi-a spus! Ha, ha, râse piatra din nou. Tătâne-tu a fost nebun! Auzi ce închipuită! Încearcă și te înfoaie cât îți place și o să vezi de vei putea fi ca mine! Voi încerca!, spuse ghinda. Aceste cuvinte erau rostite cu multă siguranță și energie. Totuși grija pentru viitor îi cuprinsese sufletul. Se ascunsesse plângând într-o crăpătură de pământ. Din pleava adunată și răscolită s-a făcut un pătuț moale, apa de ploaie a cărat pământ mărunț, iar din frunzele uscate și-a făcut covor calduț. Acoperindu-se, sârmana mititică a adormit și a dormit toată iarna lin și dulce a visat visuri frumoase până într-o plăcută dimineață de primăvară. O rază lină de soare o deșteptă, și-i spuse: Deșteaptă-te, mica mea prietenă, și pune-te pe lucru să birui dușmanul. Ghinda s-a deșteptat pe dată, și-a frecat ochișorii și s-a ridicat drept în picioare în forma unui pomișor mititel și drăgălaș. Alta era acum lumea! Dară și piatra cea mare. Bună ziua, vecină, a salutat-o pe ghindă. Mă mai cunoști? Ha! Acum nu crezi că ești mai mare și mai tare ca să poți vorbi cu mine!? Ghinda nu se întristă. Nemaibăgând de seamă ocară și râsul ce venea de la piatră, ea se apucă de lucru. Din orice picur de rouă ea își făcea nutrimentul trebuitor și din răspuțeri se silea a crește, până creșcu în forma unui stejar mare și puternic. Jos la pământ, piatra cea rea începu a plânge și ofta, rușinată pentru purtarea ei nedeamnă față de ghindă, zicând: Da, totuși e adevărat aceea că din mic se poate face mare, dacă e diligență și are îndemnul spre dezvoltare și înaintare”.

Povestea bunicului m-a lăsat pur și simplu mască și am înțeles foarte multe lucruri în urma ascultării. Fără a sesiza, nici eu și nici bunicul, pe tot parcursul relatării sale, scotea undița din apă cu câte un pește mare și grăsuț, dornic să ne ajute la izbândă. Aveam destui pești acum pentru a le demonstra celorlalți că suntem demni pentru acest concurs.

La finalul zilei, juriul trecuse pe la fiecare participant și desemnați câștigători am fost noi, deoarece pe lângă peștii mari pe care i-am avut la final, peștișorii plăpânzi pescuiți inițial, ne-au adus victoria. Eu și bunicul am avut o rugămintă, aceea de a primi un trofeu în formă de ghindă, nedorind să dezvăluim motivul, intitulat fiind „Micul Pescar”, nu „Marele Pescar”, spre uimirea „Marilor Pescari” și a juriului.

-Îți place curcubeul? zise bunicul lui Ionuț. E semn de la Domnul că n-o să mai fie potop niciodată în lume, așa cum a fost pe vremea lui Noe, cel din Biblie, când toți oamenii și toate pădurile și casele au fost acoperite de ape cât munții de înalți!

Și, în timp ce Ionuț încă mai admira curcubeul, bunicul fusese atras de altă priveliște, neplăcută de data aceasta. În pâraul din vale, se auzeau mugete de ape. Acolo puhoiul de ape negre era mare. Iar alte mugete se auzeau pe țarina de dincolo de pârau. O parte din deal s-a desprins, și-a luat-o la vale, amestecând țărână cu multe ape galbene tulburi. Era o alunecare de teren, foarte nedorită de țărani de la munte. Se mai vedea o a doua alunecare de teren, undeva mai departe pe țarină. În gospodăria bunicului nu se vedeau pagube mari, decât că furtuna a răsturnat câțiva prepeleci cu iarbă cosită azi.

A ieșit și bunica pe afară, avea treabă la grajd. Dar rămăsese înmărmurită, văzând foc pe culmea muntelui de dincolo de pârau. Ardea cu flăcări, cu mult fum, o claie de fân. Îl strigă pe bunicul, să vină să vadă necazul.

Veni bunicul. Văzu cum trăsnetul aprinse o claie de fân la Cuțul, omul din sat care avea târlă sus pe dealul Checera.

-Bunicule, nu se poate stinge focul de la claie? îl întrebă Ionuț, speriat de focul de pe celălalt munte.

-Puiul meu, chiar dacă ar sări oamenii să stingă focul, fânul din claie nu mai este bun de mâncat pentru vite, e pătruns de fum, și vitele nu mai mănâncă așa fân! Paguba-i pagubă. Se mai întâmplă. Să mulțumim Domnului, că la noi nu am avut nicio pagubă, casa și toate cele au scăpat în timpul furtunii!

Înserase de-a binelea, soarele se ascunse după coamele împădurite ale munților Tomnatic. Întunericul se strecura binișor în jurul casei, doar niște fulgere îndepărtate, spre miazăzi, încă mai luminau niște nori la orizont. Pe Checera, la claia lui Cuțul care luase foc de la fulger, niște oameni soriră și glăsuiau cu voce tare, trăgând de fânul de pe claie într-o parte și alta, vrând să stingă focul.

Ionuț încă umbla prin cerdac, prin curte. Avea multe de văzut. Deodată, îi rămase inima cât un purice: văzu niște jar strălucitor, ca de cărbuni viu aprins, chiar lângă coliba cu lemne, unde bunicul tăia lemne de obicei. Bietului copil i se făcu frică, așa că intră în fugă în casă, să-i dea de știre bunicii de grozăvia jarului de lângă coliba cu lemne:

-Bunica, mie frică! O să ia foc casa!

-Ce tot vorbești, copile? Cum adică să ia foc?!

-Vino afară, să vezi cărbuni aprinși lângă casă!

Ce era să facă bunica, nu prea credea ce-i zicea copilul, dar ieși afară în urma băiatului. Când se lămurii despre ce era vorba, bunica se liniști, și-l liniști și pe nepot:

-Asta ce vezi tu ca fiind cărbuni aprinși, sunt niște bucăți de lemn putreziiți, care au fosfor înăuntru, și pe întuneric luminează. Uite, ia în mână o bucată din lemnul acesta. Vezi că nu este fierbinte, precum cărbunii ...

-Lasă-mă să mă joc cu bucățile astea de lemn sclipitoare. Ce frumoase sunt!

-Ei, mai bine aruncă-le, și hai în casă, o să răcești iarăși dacă stai pe-afară cu picioarele goale!

ce are acest bărbat în plus față de el să fie cu o femeie atât de frumoasă.

-Și aveți copii? se trezi întrebând profesorul.

Cei doi se priviră zâmbind pentru că erau verișori.

-Mai bine spuneți-ne ce-ați mai scris.

-Vai, am scris o carte... dar nu am publicat-o încă...

-Este tot la fel de bună ca și Cavalerul de Nisip? întrebă deodată Dansatoarea, lăsându-l uluit pe Student. Tot discutând despre cărțile lui, dansatoarea recunoscă că de fapt îl admiră foarte mult, îi urmărește emisiunile și-i citește cărțile și ar fi vrut de mult să-l cunoască mai bine.

Noaptea târziu îi surprinse pe cei trei la o masă. Deja Studentul era la a doua sticlă de vin. Vorbea încontinuu despre cărțile lui, despre filozofie și literatură, despre iubire și personaje, despre studii și viitor, despre înțelepciune și fericire și deodată în miezul discuției, fostul său elev se scuză că trebuie să plece și își luă la revedere, iar dansatoarea rămase la masă și Andrei privind-o îi atinse mâna iar femeia îi răspunse luându-i degetele în palmă.

Deodată spațiul se aglomeră urgent și cei doi se treziră în camera Studentului dezbrăcându-se unul pe celălalt, cu gesturi repezi, dar Andrei apucă femeia de brațe și-i spuse cu chipul umed fumegând de plăcere, încercând să-și controleze respirația:

-Nu ai putea să faci ceva de mâncare? Nu am mâncat nimic toată ziua.

-Sigur că da, zise femeia zăpăcită. Am să-ți fac repede o salată.

-Ce salată deosebită, râse Andrei fericit că nu a simțit niciun dezgust, dar ca să fie sigur, îi zise Dansatoarei, nu ai putea să faci și o omletă? Iar după ce mâncă omleta, se aruncă asupra femeii ca un lup flămând asupra prăzii, iubind-o până-n zori cu pasiune, fără încetare, schimbând pozițiile numai când îi amorțeau genunchii sau brațele, bucurându-se de trupul acesta superb care-i dădea atâta fericire.

Dimineață Andrei se ridică din pat cu greu asemenea unei perle încercând să se desprindă dintr-o scoică, simțindu-se obosit dar puternic și strălucitor. Puse de-o cafea și tocmai se întoarcea în cameră cu două căni de cafea aromată. Aroma intensă de cafea se ridică în cameră ca un duh eliberat dintr-o sticlă. Privi femeia din patul lui ivindu-se din cearceafurile albe cum se ivește un centaur dintre valurile mării. Avea un ten atât de ademenitor de parcă ar avut o piele de nestemate lichide.

"Este exact ce-mi doresc, gândi Andrei, zâmbind, simțind că-și poate privi destinul printre lucruri care devin deodată transparente. Este cu siguranță femeia vieții mele, aș putea s-o iubesc încontinuu. Nu cred că există o altă care mi-ar putea schimba sentimentele. Sunt fericit", își zise Andrei rămânând cu gura căscată când dansatoarea trezindu-se în aroma cafelei își băgă degetul în nas scobindu-se, iar Studentul sări înspre fereastră amețit, doborât de o cruntă și cronică senzație de vomă. Greața smulse brațul Dansatoarei și i-l înfundă în nas până la cot. Studentul încercă să îndrepte jetul de vomă peste fereastră, dar se dezzechilibra pe spate și în vârtejul angoasei simți fereastra căzând ca o ghilolină.

Academia Europeană a Societății Civile comunică:

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL de POEZIE

"RENATA VEREJANU" - ediția a III-a

se va desfășura la Chișinău, Rep. Moldova,
în perioada 1 martie - 1 septembrie 2016

Comunicăm potențialilor participanți:

-Festivalul Internațional de Poezie "Renata Verejanu" a devenit o frumoasă tradiție, iar desfășurarea acestui proiect nu poate fi stopată, indiferent de cine vine sau pleacă de la putere... Acest original proiect literar/cultural din spațiul Limbii Române se va realiza an de an, atâta timp cât îndrăgostiții de frumos vor căuta Poezia.

-Cei care doresc să se înscrie la ediția a III-a a Festivalului au posibilitatea să ne comunice direct, la sediul Academiei ESC din Chișinău, sau la adresa de e-mail: festivalnationalrv@gmail.com

-Primele ediții au dovedit că numele protagonistei garantează succesul acestui proiect prin care se promovează talentele neamului românesc și nu numai: poeți, declamatori, traducători, esești, compozitori, interpreți...

-Pentru a participa la cea de-a III-a ediție a Concursului, participanții de dincolo de frontierele Republicii Moldova vor trimite online, astfel:

Secțiunea "Poezie de autor" - până la 5 poezii proprii, CV, 1-3 poze color

Secțiunea "Eseu" - un eseu despre poezia Renatei Verejanu (max. 3 pagini A4 (despre o carte, un grupaj de poezie sau o poezie), CV, 1-3 poze color

Secțiunea "Traduceri" - 1-5 poezii de-ale poetei Renatei Verejanu, traduse calitativ din limba română în oricare altă limbă, CV, 1-3 poze color

Secțiunea "Compoziție" - un cântec pe versuri de Renata Verejanu (în orice limbă), CV, 1-3 poze color. La această Secțiune materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 iunie 2016

-Secțiunea "Recital" - participanții comunică titlul poeziei din opera poetică a scriitoarei, pe care o vor recita în Concurs (ar fi un plus dacă se alătură și o înregistrare audio/video), CV, 1-3 poze color.

La primele trei secțiuni materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 mai 2016. Fiecare concurent poate participa la maximum 3 secțiuni. La Festival pot participa cetățeni indiferent de: țara de origine, naționalitate, religie, stare socială, limită de vârstă.

Serviciul de Presă al Academiei Europene a Societății Civile, autorul și realizatorul proiectului

Festivalul Internațional de Poezie
- Renata Verejanu -

Institutul de Filologie al ASM, Primăria mun. Chișinău,
Asociația Națională a Oamenilor de Creație din Moldova,
Academia Europeană a Societății Civile

Curierul, Un radio, and other logos are visible at the bottom.

Alexadnru COCETOV

“Un pitic cu nas de ceară” de Maria Ieva

O scriitoare care aspiră și care respiră. Persoana care creează romane și compune poezii. O persoană aparte, care dă naștere poemelor din nimic.

Având deja câteva plachete de versuri și câteva romane, scriitoarea **Maria Ieva** vine în noul an, 2016, cu noua sa carte, de data asta cu o carte remarcabilă pentru copii (niciodată nu a publicat cărți cu poezii pentru copii), “**Un pitic cu nas de ceară**”, publicată la editura Genius. O carte de înaltă calitate, cu foaie lucioasă, hârtie scumpă, pe care poți simți cum fug de sub degete literele de pe fiecare pagină.

O carte cu multe, chiar foarte multe imagini colorate, imagini hazlii, interesante și atrăgătoare, care la rândul lor transmit și ele un mesaj atractiv cititorului. Evident că toate imaginile sunt în strânsă corelație cu poemele din volum.

Conținutul cărții începe și se încheie cu două mici istorioare: *Povestea poștașului și Toți suntem copii*. În care „poeta copiilor” ne spune cum a venit pe lume nepoțica sa Cristina Ana-Maria căreia îi este și dedicată cartea: *nepotei mele (fiica surorii mele) căreia i-am și dedicat cartea*. Da, chiar așa, cum a apărut pe lume draga ei nepoțică, redând istoria: “*Prin cărțile din care mi-a citit mama se spunea că bebelușii sunt aduși de barză ... eu am aflat că am venit pe lume puțin altfel. Pe mine m-a adus poștașul, ca răspuns al unei scrisori pe care mămica mea o scrisese. Știu că poate vă vine greu să vă imaginați cum am putut să încap într-un plic pe care poștașul l-a lăsat în cutia poștală, însă lucrurile nu au stat tocmai așa. Poștașul meu era diferit, el nu lucra la Compania Națională a Poștei, ci se afla în slujba Tatălui Cerească... (fragment din povestea “Vestea poștașului”)*”.

Maria Ieva a reușit să-și deschidă inima și pentru cei mici. Alcătuind poeme ce descriu zilele din săptămână (poemul *Săptămâna*), *Anotimpurile* anului, minunatele dimineți (poemul *Bună dimineața!*): “*Doamna Lună stă s-apună / Peste câmpul plin cu maci, / Unde ziuă își adună / Zâmbetele din copaci. // Domnul Soare crește mare / Și strănută de trei ori, / la cojocul în spinare / Și se-arată dintre nori. // Bună dimineața, lume! / Bună dimineața, flori! / la priviți cum de pe culme, / Trece cârdul de cocori!*”; tot aici și poemul *La prima oră*, “*M-am trezit de dimineață, / Ca un soare dintre nori, / Cu un zâmbet larg pe față / Și gropițe-n obrăjori*”.

Autoarea descrie fenomenele naturii, locuri geografice, animale, păsări și insecte, tot soiul de flori pe care le invocă frumos în versuri vesele și interesante: “*Înhămat la un pui de căruț, / Am văzut un pui de struț, / Cu breton și pălărie / Ținând lecții de magie*” (poemul *Mierla uitucă*); “*Pe când era bunica fată, / Sau, altfel spus, a fost o dată, / Într-un sătuc cu flori de tei, / O vrăjitoare și doi zmei. // Din sat fusese alungată, / Ea vrăjitoarea blestemată, / Căci nume de botez n-avea, / Era bătrână, hădă, rea ... // Trăia în puf de pădăie, / Sau*

MARIA IEVA

Un pitic cu nas de ceară

EDITURA GENIUS

poate chiar într-o cutie, / Cu nasul cârn și ochi de foc, / Și pene de păun în coc” (poemul *Într-un sătuc cu flori de tei*).

Deși poemele nu au dimensiuni mici, mă refer la numărul de strofe (cele mai mici au câte 4 strofe, fiind vorba despre poeziile *Melcul*, *Anotimpuri*, *La prima oră*), ele sunt ușor de lecturat, căci fiecare din ele reprezintă o istorie, o descriere, un eveniment care îți aprinde imaginația și te poartă undeva departe, departe în copilăria dragă a fiecărui dintre noi.

Maria Ieva reușește să captiveze pe cititor, prezentându-i acestuia direct poeme care îl transfigurează în spații îndepărtate, departe, undeva în amintirile și sentimentele despre joaca și veselia copilăriei. Acolo unde, împreună cu prietenii săi: păpușile și prințesele, insectele (buburuze și melci) și animăluțele... forfoteau zi și noapte.

Cred că nu există un sentiment mai plăcut și mai vesel decât acela să fugi în vesela copilărie departe de treburile cotidiene, de lecții, de diferite probleme.

Cartea *Un pitic cu nas de ceară* nu este doar pentru copii, ci pentru toți cei care iubesc copilăria și poveștile despre copilărie. Cu alte cuvinte, cartea este pentru toți cei care nu doresc să se despartă de copilărie.

Așadar, regăsește-te și tu, cititorule, într-unul dintre poemele semnate de Maria Ieva în cartea sa: *Un pitic cu nas de ceară!*

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Rememorare

Pe vremuri aveai ochi de pisică,
cădeai în mine prin întuneric de-a dreptul
și fără de alt sprijin urcai prin suflet,
îmi umpleai toate golurile cu mângâieri
înfrățindu-ne cu iubirea.

Mai târziu ai devenit o alunecare
pe trupul cu brațele trase pe roată
de frânghii aspre, înmuiate
în apele nopții fără tălpi de lumină
și oprire-n zăgazuri.

Lângă tâmpile mi se deconcerta orașul,
timpul avea picioare de lut,
zilele care mai zăboveau pe umeri
îmi îngreunau mersul lângă tine
până la epuizarea durerii.

Noaptea devine un tărâm de basm

Cu o poveste spusă cu har
seara poți adormi copiii mai devreme
și ei o vor continua în vise
într-o lume fascinată de întâmplări.

Cu prezența ei mama înfrumusețează cuvintele
într-o alunecare de miere pe buze
până chipurile lor se luminează
și genele se închid c-un surâs blând de înger,
noaptea devine un tărâm de basm
pe care inimile calde se plimbă călări
pe caii albi ai copilăriei
în ținuturi imaginare.

Chiar și dimineața târziu
când soarele îi sărută din ferestre
călătoria continuă
și somnul nu se grăbește să fugă.

La suprafață e numai spoiala colorată

Ca la o nuntă
în care se fură mireasa și nu se mai aduce înapoi,
toată orânduiala și distracția-i terminată,
nimeni nu știe la ce să se aștepte.

Așa se-ntâmplă și cu încrderea în promisiuni,
sunt un fel de fond pentru ten
sub care se ascunde golul acoperit, capcana
în care putrezește minciuna cu picioarele scurte.
La suprafață e numai spoiala colorată
care valsează cu pași de lut prin încăperea
în care oasele vântului devin cenușa
pe care o spală ploile vremii.

În zilele următoare
cuvintele îmbracă hainele hulei nemărginite,
se pierd în aprecieri fără noimă
ca o trecere pe lângă moartea sufletului
rămas mutilat un timp.

Speranța nu moare niciodată

Bucuria-mi scurtă se brăzdează odată cu câmpul,
în fiecare primăvară îmi înflorește între dinți
până când zilele cu soare își odihnesc amiezele
la umbra răcoroasă a norilor.

Noaptea se desfășoară prin frunze și ierburi
cu pânze de întuneric cu miros de flori
și o neostoită dorință de lumină.

Sunt stele aprinse-n imensul policandru
toată suflarea le privește cum răsar ori apun,
clipele mele se îmbină cu clipele tale grăbite,
să bată la porțile zidite ale universului
fără să uite că moartea desculță nu găsește cheile
și rămâne pe pământ mai departe.

Se confirmă că totul se stinge,
ciclul vieții se reia
pe alte coordonate de creație
și nimeni nu se teme.

Îmbătrânim cu împlinirea și acceptarea
fericirii de dincolo, nu știm ce ce ne așteaptă,
speranța nu moare niciodată,
rămâne văduvă.

Fântânile plâng de singurătate

Când eram tânăr, cal cred că eram,
timpul îl trăgeam după mine târâș,
sfinți în căruțe de foc și zei în care de luptă
îi duceam acolo unde nu poți să ajungi.

Erau lumi împrejur și nu se vedea nicio lume,
inima mea era scoasă, pulsa în palme lumină
fără să-și piardă ritmul și la femei năzuia,
fără să facă răni în carnea verde, fragedă.

Mai târziu a prins coaje, s-a închis în cochilie,
sub pleoape ochii se rotunjesc în orbite
nu mai absorb dimineți de rubin.
Zilele devin mai aspre cu amiezele arse
de unde umbrele fug fără vlagă,
fântânile plâng de singurătate.

Logosul înverzește-n cuvinte
și se coace-n fructul cu sunete cosmice
asemenea izvorului ce urcă-n fântâni
la răscruci unde și moartea face popas.

Te învinuiești de singurătatea durerii
și rupi din mine dealul tristeții
înalt cât lacrima unei flori, cât scara unei dorințe
pe care urc greutatea trupului friguros,
ce vremea îl trage la țarm
ca pe o barcă uitată de valuri.

Constantin STANCU

VADUL ARS

Romanul *Vadul Ars*, publicat la Râmnicu Sărat: Editura Rafet, 2016, ne prezintă vremea tranziției, oamenii tranziției, valorile care rămân în urma unei terapii economice neasimilate. Unii oameni au înnebunit, alții au murit, alții au plecat, alții au rezistat. Au văzut, au auzit, s-au iubit, au rezistat prin cultură, prin credință, prin evaziunea faptelor, prin tăceri.

Speranța se arată ca o adevărată avere, un tezaur cu mii de soluții.

În *Vadul Ars* au apărut ierburi înalte, acoperă cenuși, amintiri. Lumea o ia de la început pe un drum pe care încearcă să-l priceapă.

Dumnezeu aruncă semințe de iarbă peste pământul ars și înnobilit de cenuși tainice.

Cu alte cuvinte, romanul tratează viața unor oameni în perioada tranziției de la un mod de organizare al societății la alt mod, pe o perioadă de mai mulți ani, din anul 1991 până în anul 2013. Narațiunea se petrece într-o localitate monoindustrială din România și se bazează pe faptele trăite de unii, citite de alții în ziare, aflate de alții de la televiziuni, intuite de alții, povestite, răstălmăcite, devenite legende. Mituri. Acei oameni au devenit oamenii tranziției.

Secțiune subțire prin celula timpului. Prin pielea celulei unele lucruri intră, altele nu pot accede în miracol.

Dicționarul tranziției:

Pasărea dodo.

„Să-ți spun o scurtă poveste... În Oceanul Indian, pe insula *Mauritius* a trăit o pasăre ciudată: pasărea *dodo*, personajul *Dodo*. Era cam mare, nu zbura, grea, cam la 20-25 kg, se trăgea din lumea porumbeilor. Așa era firul ei. Prin anul 1507 niște portughezi au ajuns pe țărm, erau multe păsări, era frăția *Dodo*, ca să zic așa. Frăția a dispărut fără soluție, pasărea nu mai există. S-au făcut defrișări, câinii și alte animale de casă au dat năvală în zonă, vânătoarea păsării, cuiburile ei deranjau pe oamenii

CONSTANTIN STANCU

VADUL ARS

Editura RAFET

de bine, apoi totul s-a topit, lanțul nu s-a mai putut susține. Prin anii 1690 mai era pomenită, apoi, nimic! În 150 de ani în contactul cu omul, pasărea a dispărut. Ce atinge omul neinstruit, omul flămând, cuceritorul, ca să zic așa, se duce pe apa sâmbetei... Apoi alte istorii, cu alte animale... Dacă în natură, și natura este o forță, nu glumă, se petrec dispariții, cu atât mai mult în lumea noastră a oamenilor moderni...” (fragment din roman).

Paul Sân-Petru – “Mexico, Mexico!”

Maria TIRENESCU

In memoriam Iulian Cazan

De puțin timp ne-am despărțit de Iulian Cazan, vecinul nostru care găsea ocazia să ne încante cu povestirile și fotografiile pe care le făcea în peregrinările lui prin țară. Nu exista eveniment în comunitatea noastră la care să nu participe. Era fotografatul de ocazie, care imortaliza mirii, nuntașii, sărbătorii, copiii...

În urmă cu patru ani, am avut ocazia să îi iau un interviu lui Iulian Cazan. Revista Boema a publicat interviul în numărul 27. N-am avut ocazia să scriu mai multe despre acest om deosebit, comunicativ, pasionat de drumeție, fotografie și lectură. Era o adevărată delectare orice dezbateră la care participa. Știam că a absolvit Școala Tehnică organizată pe lângă Uzina Mecanică din Cugir și, până la pensionarea lui, a lucrat în acea uzină.

În iarna anului 1975 am organizat o prezentare de diapozitive la noi în casă. Au participat câțiva vecini. Ghiusi, așa îi spuneau vecinii, a venit cu un ecran, l-a desfășurat și, pe măsură ce proiecta câte un diapozitiv, povestea cum și unde a fotografiat.

În 1980, eram pregătiți să mergem la o nuntă. Ne-a zărit și ne-a spus să-l așteptăm puțin. Nu avea film în aparat, nu se găsea ușor în acea vreme, dar avea film diapozitiv color. Au trecut atâția ani, dar și acum mai avem acele diapozitive, dovada tinereții noastre și a modei acelor ani.

Iulian Cazan

Iulian Cazan a fost prezent la toate acțiunile Asociației pentru Ecologie și Turism „Năsăpiște”, a participat la toate expozițiile organizate cu prilejul Festivalului „Toamna cugireană”. Fotografiile lui erau căutate și admirate. Într-o vreme, mi-a arătat niște felicitări făcute la calculator cu fotografiile în format digital.

Ne întâlneam uneori când fotografiam câte un apus deosebit, de multe ori fotografiind flori de primăvară, animale de companie în situații hazlii și liliac în luna noiembrie. Fiecare fotografia cu aparatul propriu și apoi discutam despre fotografii.

În ultima vreme, ne-am întâlnit mai rar. Fiecare familie avea câte o problemă. Vecinul Cazan mergea cu bicicleta, trecea repede pe lângă noi și rareori se oprea. Nu se simțea prea bine. A luptat cu o boală necruțătoare, care i-a adus sfârșitul.

Vedere din Cugir

În primăvara anului trecut mi-a dat câteva fotografii în format digital. Îmi mai dăduse câteva înainte, cu ele mi-am ilustrat câteva bloguri, iar în 2011, cu ocazia interviului, mi-a mai dat câteva fotografii. Eu le-am păstrat. Poate vor fi văzute acum. Un vecin a realizat un montaj în memoria, din fotografiile proprii. Filmulețul poate fi văzut pe Facebook.

Iulian Cazan s-a născut în 25 martie 1937 și s-a stins din viață în 12 ianuarie 2016. A avut o familie frumoasă, o soție care i-a înțeles pasiunile, doi copii și o nepoțică pe care i-a iubit foarte mult.

Maria POSTU

UN CASTEL AL ILUZIILOR

Adrian Lesenciuc - Coliba de sânge
Editura Pastel, Braşov, 2014

Dincoace și *dincolo* sunt granițele care te întâmpină încă din primele versuri ale acestui poem-fluviu, poem-curgător care se insinuează și dincolo de paginile cărții dându-ți senzația că te poți molipsi cu ușurință de starea poetică a autorului său, senzație care ba te părăsește, ba te copleșește pe măsură ce te scufunzi în apa atât de înșelător transparentă uneori, atât de amăgitor tulburată a acestui râu de metafore și trăiri dezvăluite nouă cu o sinceritate inocentă dar nu și inconștientă, în urma disecției realității înfăptuite de acest Rembrandt al cuvintelor - Adrian Lesenciuc.

Odată depășită acea linie imaginară care desparte cele două orizonturi, cel de *dincoace* și cel de *dincolo*, începe deloc ușoara încercare de descifrare a universului ce se dezvăluie ipostazelor lirice ale poetului, de la cea de copil, până la aceea a îndrăgostitului care se lasă decompus și re-compus de dragoste. De fapt, a încerca să te orientezi de-a lungul călătoriei pe malul acestui poem-fluviu sau să curgi o dată cu el, e la fel de dificil ca încercarea de a recunoaște și de a proteja organele interne ale poeziei când cuțitul tău are curajul și curiozitatea să spintece trupul poeziei care uneori coincide chiar cu trupul tău și te regăsești, iată, în ipostaza lui Iona, conștient că ai greșit și că totul era *invers*. Tocmai de aceea poetul simte nevoia celor două iubite, *iubita-vie* și *iubita-moartă* care să-l completeze sau dimpotrivă să-l ucidă și apoi să-l învie făcându-l nemuritor.

Citind textul, ne întâmpină mai multe ipostaze ale eului liric, toate ascunse sub o unică mască dar suprapunerea nu e perfectă deoarece din când în când, ele scot la iveală câte un semn al existenței lor. (De altfel, masca este un motiv recurent în volum). De pildă, cel care-i dăruiește *iubitei vii*, cavoul (ciudat dar, pe care nu orice iubită îl poate aprecia), ca un Bacovia reîncarnat în secolul XXI, păstrează reminiscențe ale copilului de odinioară care a trasat primul linia imaginară dintre *dincoace* și *dincolo*. Insist asupra acestei demarcații deoarece această linie imaginară atrage discursul liric și îl ordonează în funcție de cei doi termeni, *dincoace* și *dincolo* cărora li se asociază motive ca *iubita vie*, *iubita moartă*, *apa*, *visul*, *păcatul*,

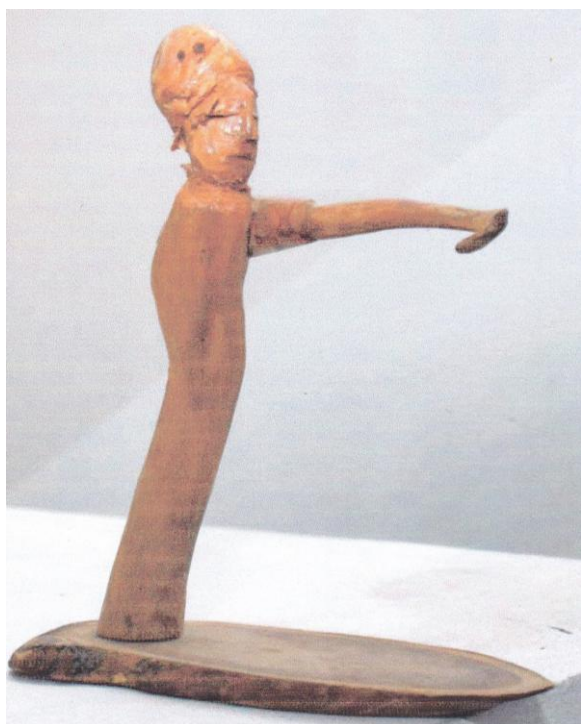
minotaurul, *unicornul*, *oglindea*, și mai ales, supratema acestui volum, *moartea*, insinuându-se în cele mai neobișnuite și șocante metafore, toate constituind biruințe ale cuvântului împotriva ei: "m-am trezit cu moartea tremurând udă de rouă în cămașă deschisă", "drumul era mărginit de pisici întinse moarte", "muream înalt ca umbra unei praștii", "moartea zâmbea lașă de părul de pe piept", "moartea a născut un minotaur", "moartea gravidă apăruse în ziare", „titrarea era într-o limbă moartă”, etc.

Călătoria de-a lungul acelei linii imaginare este de fapt pretextul pentru a marca precum niște semne distinctive pentru o eventuală și imposibilă refacere a traseului în timp, motivele de care aminteam mai sus. Acest traseu sinuos, dificil, misterios dar incitant este refăcut din perspectiva exploratorului, a copilului, a îndrăgostitului, în ultimă instanță, a creatorului care se arată permanent nemulțumit de varianta lirică a călătoriei sale, de aventurile existențiale consemnate minuțios: "atunci mi-a cerut mâna iubita moartă |mâna mea a trecut și am vrut să mă doară | peste linia desenată de mine" sau "muream înalt ca umbra unei praștii | nimic din ce-mi zăcea cuvânt nu îndrăzneau | mă dezbrăcasem de avut și neam | pândeam trezirea orbului și măști | un fald pe ridul nopții îndreptam". În această călătorie care ar putea la fel de bine considerată în afara eului sau în interiorul eului, un Orfeu cu două misiuni, descoperirea realului și re-descoperirea sinelui, cele două iubite, sunt cele două ipostaze ale lui Euridice care, invers decât în opera lui Ovidiu, îl călăuzesc pe poet ajutându-l sau, dimpotrivă, blocându-i accesul la absolutul vizat de acesta. Adevărul ni se revelează în versuri ca acestea: "am întins mâna de carne prin liniștea textului | făcându-l ghemotoc și aruncându-l sub pleoapă." Alteori, nemulțumirea se traduce prin aruncarea umbrei poemului pe fereastră. (p.14) Da, această călătorie simbolică este a artistului demiurg care are puterea de a renunța la universul creat când el nu se ridică la înălțimea așteptărilor sale. Îmbătat cu iluzia orașului, poetul își reia scufundarea în propriul univers liric pe care nu l-a abandonat total și ne dezvăluie fragmente ale acestui univers debordând de simboluri culturale: minotaurul, Picasso, Marquez, Monparnasse, Jung, Freud, Dali. Că suntem martori la nașterea unui nou univers, ne vin în ajutor și ale dovezi: "am întâlnit un copil (...) | și i-am construit un castel | al iluziilor din celulele | în formă de conuri și bastonașe". Dacă Eminescu se întreba unde va găsi cuvântul ce exprimă adevărul, se pare că Adrian Lesenciuc îl caută în lumea lui *dincolo*: "cu iubita moartă îmbrățișându-mă recitam din poemul | palimpsest". Din această întâlnire se naște poemul dar sacrificiul nu s-a încheiat: poetul se dă pe sine însuși, vorba lui Alecsandri, ca pradă și trofeu, acestea fiind, în opinia mea, versurile care oferă decipțarea demersului poetului: "foile se răsfiră mâna mea e dintr-o dată | mâna lui Venus pipăind oglinda paginilor | îmi privesc chipul, trupul secționat în | structuri funcționale de sine stătătoare | linia vieții curbată afund peste care | mi se mpachetează trupul

(continuare în pag. 40)

cuminte spre păstrare”. Memorabil este și acest vers: ”printre pagini un cimitir | îngenunchiații ochi aprind lumină | și cerc cu cerc se strânge-n juru-i ceasul | un fluviu gâlgâie | povara zborului brâzdează | alai în pași afunzi | o insulă ce arde | sâmbetei”. Reapare iubita vie ”scormonind cenușa paginilor arse”, singura comunicare posibilă fiind aceea cu iubita moartă care a reușit să-l atragă definitiv în *castelul iluziilor* în timp ce iubita vie încearcă zadarnic să comunice cu cel care ”și-a tras noaptea peste ochi”. Se pare că e vorba aici de o moarte inițiativă deoarece urmează o renaștere a eului poetic datorată iubitei vii: ca o altă fată a Împăratului Roșu, având însușiri de mare farmazoană: ”iubita vie, ca o altă fată a Împăratului Roșu, având însușiri de mare farmazoană, „era doar pescarul dimineților|a coborât din lotcă și a aruncat soarele|printre măruntaiele-mi desfăcute | nicipând mai potrivnică împletitură ca jocul copiilor|în coama de neuroni țărâna mea prindea formă | de om și iubita vie îmi frământa aluatul”. Dar viața și moartea simbolizate de cele două iubite îl revendică deopotrivă chiar și când călătoria existențială se oprește într-un spital (să nu pierdem din vedere că ne aflăm în acel castel al iluziilor în care totul este posibil și iubita moartă, iată îl urmărește și aici, nedorind să-l rece-deze vieții). Așadar are loc o destrupare” și poetul a devenit cel care își încrețește ”obrazul de ciupercă sângereând” consemnând faptul că ”iubita vie mi-a născut copilul”. Da, iubitei vii îi aparține victoria, o victorie trecătoare raportată la eternitatea morții și a operei de artă, în timp ce poetul rămâne alături de iubita moartă îngropat pe veci în poem. Coliba de sânge i-a oferit o protecție efemeră, de aceea a fost o jertfă necesară tocmai pentru ca să poată ”foșnetul privighetorii” să contemple ”noaptea în pagini”.

Pot spune că lectura acestui volum este o provocare care merită făcută și că sensurile textului sunt mult mai numeroase decât mi s-au dezvăluit mie.

Paul Sân-Petru – “Pe aici nu se trece!”

Ovidiu BUFNILĂ

Waved Face

M-a sunat Aglaia Protopoescu, strategule, vino repede că am o problemă de speriat. M-am executat. Aglaia Protopoescu fuma o țigaretă franțuzească și plângea de țî se rupea inima. Uită-te la mine. M-am uitat. Nu era Aglaia Protopoescu. Cum asta? Foooooarte simplu! De trei zile stau pe Facebook și uite ce-am pățit, m-am procopsit cu altă față. I-am făcut niște ceaiuri de păducel și i-am făcut și niște pase magnetice așa cum mă învățasera luptătorii din Mauna Lao. Ei? Agla Protopoescu a exclamat fericită, sunt eu iaaaaa, wow! M-a chemat și primarul Elefterie că și nevastă-sa se trezise cu alt chip tot de pe Facebook. M-a chemat și filozoful Abstinian și conțopistul Belphegore și a trimis după mine arhiducele Von Bismark. De dimineață și până seara cutreier pădurile după plante magice și îmi exersez pasele magnetice la răscruce de vânturi, dincolo de Farul Genovez. M-au sunat și niște politicieni și niște ministeriali, niște ofițeri de la serviciile secrete, niște iezuiți, niște templieri, câteva gospodine din Torino, pastorul Ugbembe din Zimbabwe, un funcționar de la FMI și macaronaru Luigi Longo, vărul unui temut cap al Cosa Nostrei, pe cuvânt dacă mint. Aseară m-a sunat un barosan de la Facebook, dom'le, ce te bagi unde nu-ți fierbe oala, mi-a zis de la obraz, fir'ai tu să fii de strateg și de hekâr și de golan imagologic care ești, de ce nu-mi răspunzi la emailuri, vezi că am o treabă cu tine, secretă. Vâzând aceasta, l-am lăsat așa cum era, cu fața lui adevărată și nu l-am transformat în Madonna așa cum se rugase de mine într-o canonadă de emailuri spămoase.

TELEVIZIUNEA
LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

0722.410.597
0740.370.665

tvbucuresti@yahoo.com

Petre Rău - Premiul MENTOR pentru Excelență în Educație (20.04.2016 – Cluj-Napoca)

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro